

Inrichting- en beheerplan Park Randenbroek e.o.

Definitief ontwerp

Gemeente Amersfoort i.s.m.

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Ontwikkelingen in de omgeving van park Randenbroek e.o.....	4
3. Inrichtingplan.....	7
3.1 Heiligenbergerbeek	10
3.2 Fietspaden	15
3.3 Park Randenbroek en Metgensbleek	17
Park Randenbroek	17
Metgensbleek.....	23
Huize Randenbroek	24
3.4 Vosheuvel	26
3.5. Sportstrook	28
3.6. Parkeren	34
Conclusie	35
4. Beheerplan	36
4.1 Park Randenbroek en Metgensbleek	36
4.1.1 Park.....	36
4.1.2 Parkbos	38
4.2 Sportstrook en Vosheuvel	38
4.3 Hondenbeleid	40
4.4 Uitvoering van het beheer en onderhoud.....	40
4.5 Kapplan	41
5. Financiën	43
5.1 Inkomsten.....	43
5.2 Begroting van Inrichting- en beheerplan.....	44
Sportstrook.....	45
5.3. Beheerkosten	49
6. Communicatie	53
Bijlage 1: Financieel overzicht park Randenbroek e.o.	57

1. Inleiding.

Op 7 juli 2009 heeft de gemeenteraad van Amersfoort de structuurvisie Park Randenbroek en omgeving met de titel 'Veelzijdig genieten in een bijzonder stadspark' vastgesteld. De structuurvisie geeft een samenhangend en ruimtelijk kader voor de ontwikkelingen in het gebied van het Heiligenbergerbeekdal. De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van de structuurvisie het college de opdracht gegeven deze visie uit te voeren.

Er is gekozen om te starten met het opstellen van een inrichting- en beheerplan voor de deelgebieden Park, Beek en Vosheuvel, de Sportstrook en Huize Randenbroek. De uitwerking van de deelgebieden van de Zwembad- en de Elisabethlocatie worden later opgepakt. Voor deze locaties zal in overleg met belanghebbenden en betrokkenen een nadere uitwerking gemaakt worden. Er zal voor zowel de zwembad- als voor de Elisabethlocatie een apart besluitvormingstraject voor gevolgd worden.

De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van de structuurvisie het college onder andere de volgende opdrachten gegeven:

- de structuurvisie voor het deelgebied park, beek en Vosheuvel uit te voeren;
- voor het deelgebied sportstrook de projecten de groene inrichting van het gebied en de herinrichting van het ijsbaanterrein uit te voeren;
- te onderzoeken hoe de ruimtebehoefte voor de uitbreiding van CJVV en de wensen in het kader van de "brede sportvereniging" zo optimaal mogelijk binnen de geldende kaders van de visie kunnen worden gerealiseerd;
- in het vervolgtraject per deelgebied met voorstellen te komen over de wijze van inspraak en participatie.

Bij de vaststelling van de startnotitie voor het bestemmingsplan park Randenbroek e.o. op 14 december 2010 heeft de raad de uitgangspunten van de structuurvisie opnieuw vastgesteld met een aanpassing op de volgende punten:

- ter uitvoering van het Coalitieakkoord 2010-2014 de Elisabethlocatie een groene bestemming te geven in de vorm van een in te richten en te beheren stadspark;
- in de Sportstrook de bestemmingen c.q. bestemmingsgrenzen af te stemmen op de meest actuele ruimtebehoefte van de sportverenigingen (voetbalverenigingen en honk- en softbalvereniging);
- in de Sportstrook de bestemmingsgrens van de combinatiebaan af te stemmen op het toekomstige ruimtebeslag voor de ecologische zone langs de beek en een verantwoorde ruimtelijke inpassing in de omgeving;
- in het kader van het nog vast te stellen inrichtingsplan voor het gebied te onderzoeken of de Dahliatuin kan worden verplaatst naar de Elisabethlocatie;
- het ijsbaanterrein beschikbaar te houden voor evenementen met uitzondering van de kermis en andere activiteiten die het gebied te zwaar belasten.

In het amendement 'groei kansen sportclubs' heeft de raad op 14 december 2010 besloten om de in het plangebied aanwezige sportclubs groei kansen te bieden en de ruimtelijke inpassing en bestemming groen daaraan te relateren.

De centrale doelstelling in de structuurvisie is het plangebied te ontwikkelen tot een beekdal waarin natuur en cultuur elkaar ontmoeten en dat functioneert als een gevarieerd recreatief groengebied voor heel Amersfoort. De verschillende onderdelen, sport, recreatie, milieu (ecologie en landschap), beheer (water en groen), wonen en verkeer zijn hierbij op elkaar afgestemd.

Deze doelstelling wordt in de structuurvisie voor de volgende thema's als volgt uitgewerkt en is leidraad geweest voor het opstellen van het inrichting- en beheerplan.

Gebruik

- Groter maken van het openbaar toegankelijk gebied;
- Verbeteren van de toegankelijkheid en de verblijfsmogelijkheden van het gebied;
- Stimuleren en optimaliseren van functies die voor bewoners uit de hele stad aantrekkelijk zijn;
- Zorgen voor vitale sportverenigingen;
- Inzetten van informatie en educatie om het gebied onder de aandacht te brengen.

Visueel - ruimtelijk

- Aanbrengen van ruimtelijke samenhang door de toepassing van eenduidig groen (beplanting, bomen) en door het tegengaan van versterking, doorsnijding en versnippering;
- Creëren van meer ruimte en betekenis voor de beek en het beekdal;
- Beter zichtbaar en herkenbaar maken van functies als natuur, cultuur, sport en recreatie.

Natuur

- Zorgen voor behoud en versterking van de droge landnatuur (bos, bomen) en het verbinden van de bestaande landgoedbossen;
- Ontwikkelen van natte landnatuur (broekbos, beekdalgrasland);
- Zorgen voor een betere kwaliteit van de waternatuur;
- Versterken van de functie als ecologische verbindingzone voor zowel land- als waternatuur.

Cultuur

- Versterken van cultuurhistorische kwaliteiten en met name de culturele betekenis van het park, Huize Randenbroek en het beekdal.

Het Inrichting- en beheerplan maakt van park Randenbroek een park met een allure die past bij een groen rijksmonument, waarvan een duurzaam beheer ook voor de toekomst geregeld is. In het park krijgt de villa een centrale plek met een horecafunctie gecombineerd met cultuur- of woonfunctie. Tevens heeft het park een belangrijke cultuurfunctie door de aanwezigheid van verschillende ambachtelijke

kunstenaars. In de sportstrook krijgen de verschillende sportverenigingen de ruimte om een vitale club te blijven en is er ruimte voor de groei van de sportverenigingen.

Het beekdal wordt een stadspark waarvan het karakter wordt bepaald door het beeldbepalende bomenbestand en de Heiligenbergerbeek. Het wordt een ontmoetingsplek voor de stad in het algemeen en de omliggende wijken in het bijzonder. Samen met een uitbreiding en versteviging van recreatieve en sportieve functies realiseren we een gebied met een intensieve, groene belevingswaarde en een stabiele toekomstwaarde voor heel Amersfoort.

Met het opstellen van dit inrichting- en beheerplan zijn inrichtingswensen en beheermaatregelen gelijk op gegaan. Tevens is er getekend en gerekend. Daarmee komen we tot een inrichting- en beheerplan, dat financieel uitvoerbaar is en waarin het beheren en in stand houden van de geïnvesteerde kwaliteit voor de komende 10 jaar gegarandeerd worden. De concrete beheermaatregelen worden niet in dit inrichting- en beheerplan beschreven, maar in een afzonderlijk verder uitgewerkt beheerplan. Dit uitgewerkte beheerplan wordt opgesteld na vaststelling van het definitief ontwerp van het inrichting- en beheerplan.

Tijdens het opstellen van de structuurvisie is er een aantal onderzoeken uitgevoerd, zoals het Mulier onderzoek naar de sportverenigingen en het ecologisch flora en fauna onderzoek. Deze onderzoeken zijn de ook de basis voor dit inrichtingsplan. Het Mulier onderzoek bleek niet meer actueel voor de sportverenigingen. In overleg met de sportverenigingen en de landelijke sportbonden is de ruimtebehoefte voor de sportverenigingen opnieuw bepaald. Daarnaast zijn er twee aanvullende onderzoeken uitgevoerd, naar de cultuurhistorische waarden van Park Randenbroek en naar mogelijke verjongingsmethoden voor de bosgebieden in Park Randenbroek en Vosheuvel.

2. Ontwikkelingen in de omgeving van park Randenbroek e.o.

In de omgeving van het park Randenbroek e.o. spelen een aantal die van invloed zijn op het gehele plangebied.

Aan de oostzijde van de Heiligenbergerweg wordt de woonwijk Randenbroek Zuid herontwikkeld. Aan de westzijde wordt de wijk Ganskuijl herontwikkeld en breidt het Corderiuscollege uit. Aan de zuidzijde wordt de A28 verbreed met een onderhoud- en spitstrook.

Randenbroek Zuid

Randenbroek Zuid is een wijk uit de jaren zestig die aan een opknapbeurt toe is. Een belangrijke opgave bij de vernieuwing is de verbetering van de woonkwaliteit in de wijk en het vergroten van een gevarieerd woningaanbod. Om deze vernieuwing mogelijk te maken worden de portieketagewoningen aan de Weberstraat en de Haydnstraat/ Berliozstraat gesloopt. De ruimte die beschikbaar komt, wordt gebruikt om de kwaliteit van de wijk te verbeteren en nieuwe woningen terug te bouwen.

Er wordt een nieuwe woonbuurt toegevoegd tussen de Berliozstraat en de Zwarteweg. In de wijk wordt een groengebied, het Berliozpark, gemaakt als verbinding tussen de buurten. In de historische boerderij Randijk aan de Heiligenbergerweg is. Het Berliozpark met de 'Nieuwe Erven' ligt ter hoogte van het Elisabethterrein ter hoogte van het nieuw aan te leggen fietspad. Dit fietspad tussen de Ringweg Dorrestein en de Haydnstraat verbindt in de toekomst Randenbroek Zuid en Ganskuijl.

Door tevens een nieuwe woonbuurt toe te voegen aan de zuidrand van de wijk wordt het woningaanbod gevarieerd en wordt een nieuw groen hart van de wijk gecreëerd. Dit nieuwe, groene hart tussen de bestaande buurten en de nieuwe woonbuurt wordt een aantrekkelijk groengebied dat de buurten samensmelt tot een samenhangende wijk. Hier komt bestaand en nieuw samen. Tussen de Haydnstraat, die grenst aan het groengebied, en de Ringweg Dorrestein wordt een nieuw fietspad aangelegd dat Randenbroek Zuid verbindt met de Ganskuijl. Ook boerderij Randijk aan de Heiligenbergerweg is verbonden met het groengebied en zal in de toekomst een belangrijke verbindende schakel zijn. Hier is nu de 'Nieuwe erven' gevestigd, waar allerlei activiteit op het gebied van natuur en cultuur georganiseerd worden voor jong en oud. Randenbroek Zuid wordt ontsloten op de Heiligenbergerweg ter hoogte van boerderij Randijk. Om deze ontsluiting te kunnen realiseren wordt een aantal beeldbepalende laanbomen gekapt. Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de aanplant van 6 à 8 nieuwe bomen met een respectabele stamdiameter en kroonprojectie.

Ganskuijl

Ganskuijl is onderdeel van het programma Amersfoort Vernieuwt. In 2009 is de Alliantie begonnen met de eerste fase: het verbeteren van de woningen aan de Gasthuislaan (even huisnummers). Deze woningen zijn energiezuiniger en comfortabeler gemaakt. Er is nieuw groen en nieuwe bestrating rond de woningen aangelegd. Voordat er met de woningen aan de Gasthuislaan (oneven huisnummers) en De Ganskuijl kan worden begonnen, moet eerst duidelijk zijn of deze woningen gerenoveerd of gesloopt gaan worden. Dit hangt af van een onderzoek naar de mogelijkheden en de kosten van renovatie en nieuwbouw op deze plek. Dit onderzoek loopt, maar is nog niet klaar. In het Inrichtingplan wordt aan de Ringweg Dorrestein ter hoogte van de westelijke parkeerplaats van het ziekenhuis nieuw openbaar groen aangelegd met twee speelplekken voor de oudere jeugd uit Ganskuijl.

Uitbreiding Corderiuscollege

In de afgelopen jaren heeft het Corderius College een flinke groei van het aantal leerlingen meegemaakt. Om deze groei op te kunnen vangen, heeft de school samen met de gemeente een plan ontwikkeld om het Corderius College permanent uit te breiden. De Lambert Heijncsstraat wordt onttrokken en als vervanging wordt de Ganskuijl voor fietsverkeer aangesloten op de Ringweg Dorrestein. Het nieuwe fietspad tussen de Ganskuijl en de Haydnstraat creëert een goede fietsverbinding voor scholieren uit Randenbroek en Randenbroek Zuid en Leusden naar het Corderiuscollege. Het Corderiuscollege maakt gebruik van de sportvelden in de sportstrook.

A28 spitstroken

De A28 wordt ter hoogte van Amersfoort uitgebreid wordt met een spitstrook, waardoor de weg naar weerszijden wordt verbreed met enkele meters asfalt. Daarvoor worden geluidschermen geplaatst die voldoende geluidwering moeten realiseren ten behoeve van de woongebieden Dorrestein, Randenbroek en de woningen in de buurt van de Vosheuvel. Ook het verkeergeluid in het gebied van het beekdal zal sterk afnemen.

De brug van de A28 over de Heiligenbergerbeek wordt geheel vernieuwd. De nieuwe brug zal bestaan uit één overspanning waardoor ruimte vrijkomt om de oeverzones onder de brug te verbreden, die dan fungeren als faunapassage voor oevergebonden soorten zoogdieren. Langs Dorrestein, doorlopend langs het gebied van de structuurvisie Randenbroek e.o. tot aan het viaduct van de Heiligenbergerweg wordt een geluidscherm gerealiseerd van 6 meter hoog. Het scherm langs het plangebied zal bestaan uit houtvezelbetonelementen met een begroeiing

van klimplanten (in hoofdzaak klimop/hedera). Ter plaatse van de kruising met de Heiligenbergerbeek zal het scherm bestaan uit glas zodat de beekkruising vanaf de rijksweg gezien herkenbaar zal zijn.

3. Inrichtingplan

Het inrichtingplan behandelt de maatregelen die we willen uitvoeren in de verschillende gebieden. Per deelgebied wordt als eerste de maatregelen beschreven zoals die in de structuurvisie opgenomen zijn. Daarna wordt de nieuwe inrichting van de deelgebieden beschreven. We starten met de beschrijving van de Heiligenbergerbeek en de bijbehorende maatregelen voor natuur, daarna komen de fietspaden aan de orde die de deelgebieden verbinden. Vervolgens worden de maatregelen voor Park Randenbroek met Metgensbleek, Vosheuvel en de Sportstrook beschreven. Tot slot wordt er een hoofdstuk besteed aan het parkeren in de verschillende gebieden.

De afbeelding 1 hieronder geeft het definitief ontwerp van het Inrichtingplan weer. Dit inrichtingsplan is het resultaat van een aantal bewerkingen van het voorlopig ontwerp. Het voorlopig ontwerp is tijdens een informatiebijeenkomst gepresenteerd. Tevens is het voorlopig ontwerp op de website van de gemeente Amersfoort en www.parkrandenbroek.nl geplaatst. Tot 30 januari kon men reageren op het voorlopig ontwerp.

Er is de inwoners van de stad gevraagd om over een aantal thema's hun stem uit te brengen. Dit waren thema's als het s'nachts sluiten van het park, verlichting van fietspaden, een combibaan op de IJsbaan, grasvelden of een Dahliatuin op Metgensbleek of horecafunctie in de villa. Er is veel gestemd op deze thema's. Het aantal stemmen varieerde per thema van 600 tot 2400 stemmen. Naast het geven van een voorkeurstem kon men ook een mening geven op een discussieforum. Ook hier is veel gebruik van gemaakt. Het resultaat van de stemmen, het digitale forum en de inloopbijeenkomst was richtinggevend voor het definitieve ontwerp. Naast de digitale participatie zijn er met iedere belangengroep of gebruikersgroep van het park een aantal gesprekken geweest. De afspraken uit die gesprekken zijn verwerkt in het definitief ontwerp. In het hoofdstuk Communicatie worden de aanpassingen besproken. Het definitief ontwerp inrichtingplan is de basis voor het op te stellen bestemmingsplan Park Randenbroek e.o..

Afbeelding 1: Definitief ontwerp Inrichtingplan Park Randenbroek e.o.

LEGENDA

INFRASTRUCTUUR

	TOEGANGSRUTE VAN GEBAKKEN STRAATKLINKERS
	FIETSPAD VAN ASFALT
	VOETPAD VAN ASFALT
	VOETPAD VAN HALFTERHARDING
	GEBAKKEN STRAATKLINKERS MET GRIND
	PARKEERPLAATS
	TRAPELEMENTEN MET AAN ÉÉN ZIJDE EEN LEUNING
	VLONDERPAD
GROENELEMENTEN	
	PARKBOS ZONDER ONDERBEGROEIING (OPEN)
	PARKBOS MET ONDERBEGROEIING (DICHT)
	BOMEN
	ELZENBROEKBOS
	BODEMBEDEKKERS
	WISSELPERK
	SIERHEESTERS
	HOGHE SIERHEESTERS (RHODODENDRON)
	BOSPLANTSOEN

	HAAG
	GAZON
	BLOEMRIJK GRASLAND
	WEILAND
	OEERVEREGETATIE
	SCHRAAL GRASLAND
SPORT EN SPEL	
	VOETBALVELD
	SOFTBALVELD
	HONKBALVELD
	SKEELERBAAN
	SPEELPLEK
INRICHTINGSELEMENTEN	
	ECOLOGISCHE OEVER
	IJSVOGELMUUR
	VLEERMUISBUNKER
	VISTRAP
	WATER
	BRUG
	GRONDLICHAAM
	HEKWERK
	NIEUWBOUW
OVERIG	
	PARTICULIER TERREIN
	NADER UIT TE WERKEN

3.1 Heiligenbergerbeek

In de structuurvisie staat over de beek:

“De Heiligenbergerbeek is meer dan alleen ‘een beek’. Het is een belangrijke ecologische verbindingszone voor watergebonden natuur. Via het verbindingskanaal wordt niet alleen het water van het bekensysteem van de Heiligenbergerbeek, maar worden ook de oevers met het Valleikanaal verbonden. Het is onze ambitie om de Heiligenbergerbeek, samen met de oude bosgebieden van Randenbroek en Vosheuvel tot een zichtbaar verbindende schakel met de omgeving te maken.”

De maatregelen die in de structuurvisie genoemd worden, zijn:

- *Het aanleggen van geïsoleerde beekarmen langs de beek;*
- *Het plaatselijk vergraven van de oevers van de beek;*
- *Het stimuleren van de vorming van broekbos op plekken waar nu kwelwater aan de oppervlakte komt;*
- *Het aanleggen van een vistrap naast de stuw;*

Door de beek meer ruimte te geven en beter beleefbaar te maken, wordt het de verbindende schakel in het park en met de omgeving. De Heiligenbergerbeek is in het provinciaal natuurgebiedplan aangewezen als een ecologische verbindingszone. De ecologische verbindingszone (EVZ) Heiligenbergerbeek vormt samen met het Valleikanaal een onderdeel van de verbinding tussen de verschillende beken met aanliggende natuurterreinen in de Gelderse Vallei en Eemland. De verbindingszone, die deels binnen de bebouwde kom van Amersfoort ligt, moet hier vooral functioneren voor soorten van biotooptypen brongebieden en beken. Hiertoe is het van belang dat barrières voor fauna passeerbaar gemaakt worden en dat er natuurvriendelijke oevers aangelegd worden.

Aan de beek als ecologische drager wordt zoveel mogelijk ruimte gegeven. Daar waar het mogelijk is worden paden verlegd en sportvelden opgeschoven, waardoor oevers vergraven kunnen worden en verschillende natuurlijke milieus gecreëerd worden. In het noordelijke gedeelte (ten noorden van de Ringweg) zijn de mogelijkheden, mede door de aanwezigheid van Park Randenbroek, beperkt. In het zuidelijke gedeelte is meer ruimte. Aan de westzijde wordt de ruimte nog mede bepaald door de aanwezigheid van de sportcomplexen. Aan de oostzijde ligt in de toekomst, na het verdwijnen van het ziekenhuis, de meeste potentie. Hier wordt een nat broekbos aangelegd met een natuurspeelplaats.

De natuurwaarden van het beekdal kenmerken zich door een gradiënt van nat naar droog. Met een afwisseling van vochtige graslanden, ruigten en beekbegeleidende beplanting van Els en Es direct langs de beek, en drogere bloemrijke graslanden en eikenbossen op de hogere delen. Naast deze aan de beek gekoppelde natuurwaarden komen er de oude loofbossen van de landgoederen voor.

Afbeelding 2: Maatregelen kaart uit structuurvisie Park Randenbroek e.o., 2009.

Natuur langs de beek

In het Heiligenbergerbeekdal liggen er kansen voor natte waternatuur gekoppeld aan de beek en voor natuur van oude loofbossen. Aansluitend op de oevers van de beek wordt een doorlopend stuk natuur gecreëerd, waardoor de verplaatsing door planten en dieren soorten makkelijker wordt. Zeker bij de natte natuur waarbij ook veel grondgebonden soorten horen (ringslang, wezel, bunzing) is aaneengesloten natuur van groot belang. Aan de oostzijde van de beek wordt meer ingezet op het versterken van de natuur van oude loofbossen. In de structuurvisie zijn op het Elisabethterrein daarom ook al bosgebieden getekend die aansluiten op het Randenbroekbos. Voor de soorten die kenmerkend zijn voor oude bomen zijn vooral doorlopende boomkruinen en vooral oude bomen van belang. We denken daarbij aan de vleermuizen, bosuil, diverse spechtensoorten en eekhoorns.

We willen langs de beek een grotere ecologische diversiteit en beleving tot stand brengen door de beek meer ruimte te geven, de taluds flauwer te maken, een gevarieerd maaibeheer en meer licht toe te laten treden. Langs de beek leggen we een afwisseling van droge en vochtige graslanden aan. Met name de vochtige graslanden verwijzen naar de hooilanden die ooit massaal langs de beek voorkwamen. Vanaf het water van de beek komt een geleidelijke overgang naar de graslanden langs de beek. Op een aantal plaatsen langs de beek, ten zuiden van de Gasthuislaan, worden ijsvogelwanden aangelegd. Net ten zuiden van de Gasthuislaan wordt een bloemrijk nat schraalland aangelegd. De graslanden kunnen 's winters onder water staan maar zullen 's zomers oppervlakkig uitdrogen. Aan de oostoever van de beek wordt een moeras aangelegd met riet en rietgras, grote zeggen en biesen. Dit moeras is van belang voor vogels, libellen, vissen, amfibieën en enkele zoogdieren. De naam Randenbroek verwijst er nog naar de vroegere broekbossen. Aan de oostoever van de beek wordt een elzenbroekbos aangelegd. Een broekbos is een nat bos op laaggelegen drassig land met hoge grondwaterstand.

Ook wordt er een aantal specifieke maatregelen voor dieren genomen:

De ringslang komt nu al voor langs de beek. Op de volkstuincomplexen legt de slang haar eieren in de composthoppen. Om de verspreiding van de ringslang langs de beek te stimuleren worden op meerdere plekken langs de beek broeihopen aangelegd. Vooral plekken die slecht toegankelijk zijn voor de mens lenen zich daarvoor. Bijvoorbeeld het eilandje bij de vistrap en het nat schraalland.

De IJsvogel heeft voor het maken van nesten een steile oeverwand of de wortelkluit van een omgevallen grote boom nodig. Op een aantal plekken langs de beek worden steile oevers gemaakt of wortelkluiten neergelegd.

Om een aantal vleermuissoorten een winter- en/of zomerverblijf te geven wordt er op de hoek van Heiligenbergerbeek met Vosheuvelbeek een vleermuisverblijf gemaakt.

Uit het **Ecologisch onderzoek Randenbroek** (EcoGroen Advies, 2009) komen de volgende aanbevelingen naar voren:

- In het plangebied zijn meerdere beschermde plantensoorten aangetroffen, zoals Waterdrieblad, Wilde marjolein, Steenanjer, Ruig klokje, Daslook, Wilde kievitsbloem, Zwanebloem, Grote kaardenbol, Gewone dotterbloem en Gewone vogelmelk. Aangetroffen soorten van de Rode en Oranje Lijst zijn Dubbelloof, Wilde hyacint, Vingerhelmbloem, Vroegeling, Klimopereprijs, Bosanemoon en Gewoon barbarakruid. Als de groeiplaatsen van deze planten worden aangetast is een ontheffing van Flora en faunawet nodig.
- Er zijn kraamkolonies van strikt beschermde Gewone dwergvleermuis (ziekenhuis) en Rosse vleermuis aangetroffen (park Randenbroek). Daarnaast zijn paarverblijfplaatsen van Rosse vleermuis en Ruige dwergvleermuis en een zomerverblijfplaats van Rosse vleermuis aangetroffen in park Randenbroek. Groenstructuren in het gebied worden diffuus door vleermuizen gebruikt als route van en naar hun foerageergebieden: belangrijke vliegroutes zijn niet aangetoond. Wel zijn vooral de singels langs de sportvelden en de Heiligenbergerbeek (en aangrenzende groenstructuren) van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Als de verblijven van de vleermuizen worden verwijderd is een ontheffing noodzakelijk;
- Park Randenbroek is van belang als leefgebied voor de middelhoog beschermde Eekhoorn. Overige strikt beschermde zoogdieren zijn niet te verwachten. In het plangebied zijn beschermde nestplaatsen aangetroffen van Grote bonte specht. Overige beschermde broedvogels zijn niet aangetroffen. Wel zijn Blauwe reiger, Zwarte kraai en Boerenzwaluw aanwezig, soorten die momenteel op de nominatie staan om aangemerkt te worden als 'beschermde'; Als oude bomen met eekhoornnesten, nestholten of vleermuiskolonies gekapt worden in park Randenbroek dient ontheffing voor Eekhoorn, Grote bonte specht, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis te worden aangevraagd;
- Laag beschermde amfibieënsoorten zijn beperkt voortplantend en overwinterend te verwachten. Strikt beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht in het plangebied;
- In de Heiligenbergerbeek is de Kleine modderkruiper aangetroffen. Indien werkzaamheden plaatsvinden in de beek dan is er een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk;
- Het volkstuintencomplex is een voortplantingsgebied van de strikt beschermde Ringslang. In de directe omgeving zijn recent waarnemingen gedaan van de strikt beschermde Hazelworm. Het plangebied is geen belangrijk leefgebied voor de soort, maar mogelijk zijn toch lage dichtheden aanwezig of zijn zwervende dieren te verwachten.

De conclusie van het onderzoek is dat de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) op basis van het inrichtingsplan van het gehele beekdal niet wordt aangetast, maar juist wordt versterkt. Beschermde natuurwaarden buiten de EHS worden niet aangetast. Er is analyse gemaakt om te bepalen of er een 'Nee, tenzij'-toets nodig is voor de geplande inrichting van het gebied. Het resultaat is dat er geen 'Nee, tenzij' toets nodig is.

De Heiligenbergerbeek behoort volgens de beoordelingssystematiek van de Kaderrichtlijn Water (KRW) tot het type 'langzaam stromende middenloop/benedenloop op zand' met de status 'sterk veranderde beek'. In de Heiligenbergerbeek komen verschillende vissoorten voor, van stroomminnend (o.a. Winde, Riviergrondel, Bempje) tot soorten voorkomen in stilstaand water en vegetatieminnende soorten (o.a. Zeelt, Bittervoorn, Ruisvoorn). Voor voortplanting en het vinden van voedsel vindt lokale migratie plaats. Op dit moment biedt de beek benedenstrooms van stuw Dorrestein niet voldoende habitat (leefgebied) voor de genoemde soorten is. Om het aandeel stroomminnende vissoorten te vergroten is ter plaatse van de stuw ruimte gereserveerd voor de aanleg van een vistrap, waardoor vissen de stuw stroomopwaarts kunnen passeren. De vispassage biedt zo kansen om het herstel van stroomminnende soorten te bevorderen en kan dienst doen als extra leefgebied voor vissen en andere stroomminnende fauna. Het ontwerp van de stuw wordt samen met het waterschap Vallei en Eem verder vormgegeven.

Afbeelding 3: voorbeeld van een vistrap

Afbeelding 4: Artist impression van de vistrap (Martein Peeters)

3.2 Fietspaden

De maatregelen die in de structuurvisie genoemd worden, zijn:

- Het uitbreiden van het padenstelsel langs de beek met een wandelpad langs de beek;*
- Het verbinden van Park Randenbroek en de Dorresteinsesteeg met een langzaam verkeersroute;*
- Het verbinden van Park Randenbroek met het overige plangebied met een doorgaande langzaamverkeersroute*

Een belangrijke doelstelling in de structuurvisie is het verbeteren van de toegankelijkheid van het gebied en de relatie tussen de omliggende wijken en het park te verbeteren. Bij het ontwerp van het inrichtingsplan is er van uit gegaan dat alle functies in het gebied goed bereikbaar moeten zijn op de fiets. Op dit moment zijn er geen officiële fietspaden in het gebied, maar wordt er wel gefietst. Dit levert soms ergernis op bij de wandelaars. Daarom wordt het netwerk van wandelpaden verbeterd en wordt er een aantal fietspaden toegevoegd aan het gebied. Naast de fietspaden ligt een voetpad, dat soms vrijliggend en soms aanliggend is. Nieuwe fietspaden worden zo ver als mogelijk van de beek aangelegd. Op verschillende plaatsen wordt het bestaande wandelpad verplaatst, waardoor een grotere afstand tot de beek ontstaat. Het gebied tussen de beek en de fiets- en wandelpaden krijgt een groene op de ecologische diversiteit afgestemde inrichting.

De meeste fietspaden zijn recreatieve fietspaden met een breedte van 2.50 meter. De recreatieve fietsroutes vormen een netwerk, waarbij twee oost-west verbindingen en één noord-zuid verbinding door het gebied lopen. De meest noordelijke oost-west verbinding loopt vanaf de entree van Park Randenbroek, over de bestaande oprijlaan, via het bruggetje naar de Rubensstraat. Dit fietspad wordt 3 meter breed, waarmee de gebouwen in het park goed bereikbaar zijn. De meest zuidelijke oost-west verbinding loopt van de entree van de Vosheuvel naar de Dorresteinsesteeg en sluit daar aan op de route richting de Treek. Voor deze laatste route zal een nieuwe brug over de Beek gelegd worden. De noord-zuid route begint aan de Bisschopsweg en volgt min of meer de Beek richting Rijksweg. De fietsroute begint aan de westzijde van de Beek maar steekt ter plaatse van het utilitaire fietspad over naar de oostelijke oever. Ter hoogte van de Vosheuvel gaat de route weer terug naar de westoever.

De fietsverbinding tussen de Ringweg Dorrestein (Corderiuscollege) en de Heiligenbergerweg wordt in het Fietsstimuleringsplan 2008 als ontbrekende schakel tussen de wijk Dorrestein en Randenbroek genoemd. Daarbij is de verbinding tussen de Ganskuijl en de Haydnstraat het meest gewenst. In het ontwerp is deze directe verbinding daarom opgenomen als een vrijliggend asfalt fietspad in twee richtingen met een breedte van 3.50 meter. Daarnaast ligt, gescheiden door een berm, een vrijliggend voetpad. Omdat deze route op wijkniveau van groot belang is, wordt het toekomstige tracé op het ziekenhuisterrein nu al vast gelegd. Voor deze route zal een nieuwe brug over de Beek gelegd worden.

In het gebied worden maatregelen genomen om te voorkomen dat de paden worden gebruikt door brommers en snorfietsen. Dat is mogelijk door het plaatsen van borden die het gebruik van de paden door brommers en snorfietsen verbiedt. De fietspaden in het gebied worden met een verkeersbesluit aangewezen als 'onverplicht fietspad'.

Uit de peiling via het digitale platform www.parkrandenbroek.nl van de meningen over de toekomstige inrichting van het plangebied is naar voren gekomen, dat een meerderheid van de deelnemers tegen het verlichten van de fietspaden is. Daarom is besloten dat de fietspaden ter voorkoming van negatieve effecten op de fauna onverlicht blijven, met uitzondering van het utilitaire fietspad tussen de Ganskuil en de Haydnstraat en in het park de hoofdlaan c.q. de aftakkingsroute van de hoofdlaan ten behoeve van de bewoners en gebruikers van de gebouwen in dat gebied. Langs deze paden is ook nu al verlichting aanwezig.

3.3 Park Randenbroek en Metgensbleek

Park Randenbroek

In de structuurvisie staat over het Park:

“Park Randenbroek is een klein restant van een landgoed uit de zeventiende eeuw. De Engelse landschapsstijl met zijn hoogteverschillen dateert uit de negentiende eeuw. De gebruiksdruk op Park Randenbroek is erg hoog. De inrichting en het beheer van het park zijn verre van optimaal. Er is sprake van oneigenlijk gebruik. De samenhang en verbinding met andere groengebieden langs de beekoevers ontbreken. Park Randenbroek en Metgensbleek worden opgeknapt en deels opnieuw ingericht. De cultuurhistorische betekenis en de recreatieve waarde vormen uitgangspunten bij de renovatie. Het park is samen met Huize Randenbroek een rijksmonument.

Door er een nieuwe entree te maken, wordt Metgensbleek integraal onderdeel van Park Randenbroek. Bij deze entree komt een centraal gelegen parkeerterrein voor bezoekers van het gebied. Metgensbleek is een aantrekkelijke nieuwe locatie voor de Dahliatuin die nu nog in de zwembadlocatie ligt.”

De maatregelen die in de structuurvisie genoemd worden, zijn:

- Het terugbrengen van de oorspronkelijke stijlkenmerken, zoals afwisselende natuur met doorkijken, glooiingen en verweven bospaden, boomgroepen en waterlopen;*
- Het bomenbestand verjongen op basis van het oorspronkelijke parkontwerp van Van Lunteren;*
- Het verbeteren van de loop en de begaanbaarheid van het padenstelsel;*
- Het verbinden van Park Randenbroek met het overige plangebied met een doorgaande langzaamverkeerroute;*
- Het zichtbaar maken van een doorgaand stelsel van waterlopen door ze uit te diepen, op te schonen en vrij te leggen;*
- Het verwijderen van parkelementen die niet in de oorspronkelijke opzet passen;*
- Het markeren van de entrees van het park, bijvoorbeeld door een gebouw met een passende functie;*
- Het bieden van ruimte en mogelijkheden voor een cultureel programma voor het park. Het ontwikkelen van een cultureel programma is geen onderdeel van dit plan van aanpak;*
- Het vergroten van de sociale veiligheid door inrichting- en beheermaatregelen;*

Het Park Randenbroek is in te delen in drie kenmerkende deelgebieden: Park, Parkbos zonder onderbegroeiing (open) en Parkbos met onderbegroeiing (dicht). In de afbeelding 5 hieronder is de begrenzing van de drie deelgebieden aangegeven. In het deelgebied Park(waartoe ook de tuinen en de schapenweide behoren) is de cultuurhistorie leidraad voor de inrichting en de maatregelen die genomen worden. In de deelgebieden Parkbos (zowel open als dicht) is de natuur een belangrijke leidraad voor de inrichting.

Afbeelding 5: Karakteristieken van Park Randenbroek

Het Park betreft het westelijke gedeelte, met daarin het hoofdhuis (Huize Randenbroek), het voorterrein met speelplaats en entree aan de Bisschopsweg, het achterterrein met de kenmerkende vijver, de voormalige moestuin met orangerie en duiventil en Metgensbleek.

Van oudsher is dit gebied een aantrekkelijk gedeelte van het Park met veel kleurige, bloeiende heesters, zichtlijnen, boomgroepen en waterlopen. Ook vonden de meeste activiteiten plaats in en rond het huis. In de loop van de tijd is hier veel verloren gegaan.

De volgende maatregelen worden in het ontwerp voorgesteld:

- De oorspronkelijke stijlenmerken worden in het ontwerp weer teruggebracht door ondermeer het herstellen van de zichtlijnen en het terugbrengen van de bloeiende heesters die een decoratieve rol spelen. Om dit te kunnen realiseren (licht en zicht) worden op enkele plekken bomen verwijderd. In het hoofdstuk beheer staat uitgebreider beschreven waar bomen gekapt worden. Op andere plekken worden in de toekomst beeldbepalende bomen aangeplant.
- De vijver krijgt een nieuwe beschoeiing. Tegelijkertijd wordt de (slingerende) vormgeving weer hersteld en het eiland zichtbaar gemaakt. De eendenvoederplaats verdwijnt en wordt vervangen door een verharde rand aan de noord- en oostzijde van de vijver. Ter plaatse van de waterbron (pomp) wordt een arcade van stenen aangelegd.
- De paden in dit gedeelte worden intensief gebruikt. Een gedeelte is al verhard met een min of meer natuurlijke (gele) bij het park passende uitstraling. Ook de overige paden worden in dit gedeelte van het park vergelijkbaar verhard.
- De (kabouter)speelplaats wordt voorzien van nieuwe speeltoestellen die aansluiten bij de sfeer van het Park.
- Het straatmeubilair en de verlichting krijgen een historische uitstraling.
- Overwogen wordt om in de voormalige moestuin een beeldentuin in te richten, die afgesloten kan worden.
- De entrees van het park worden opnieuw bestraat en worden voorzien van bloeiende sierheesters. Hierdoor wordt de allure van het park versterkt.

Het Parkbos zonder onderbegroeiing (open) betreft de buitenranden van het bosgebied langs de Heiligenbergerweg (schapenweide) en Bisschopsweg. Dit gebied bestaat vooral uit beukenbos met een kruidlaag. Door het open karakter is het zicht op de omgeving gewaarborgd. Uit het onderzoek van Oldenburger blijkt dat dit een belangrijke karakteristiek van de historische tuin is. Om de rondgang langs de binnenranden van het park voor zoveel mogelijk gebruikers (waaronder de ouderen van Nijenstede) mogelijk te maken, zal het pad in de buitenrand van het park verhard worden.

Het Parkbos met onderbegroeiing (dicht) betreft het bosgebied in het midden van het Park. Het is een gemengd bos met een struiklaag. Hierdoor is het gebied geschikt om rond te dwalen. Doordat er op dit moment erg veel slechte bomen zijn, zal er veel gekapt moeten worden. Maar in dit gebied zullen ook dode bomen blijven staan om nestholtes te bieden voor vogels en vleermuizen. Het komende jaar worden de bomen zorgvuldig onderzocht op kraam-, winter of zomerverblijven voor vleermuizen. Ook de bomen die van belang zijn voor de Eekhoorns of Reigers worden geïnventariseerd en gespaard. Kenmerkend in dit gebied zijn de historische uitzichtheuvels. De (houten) traptreden naar deze heuvels zullen vervangen worden met een meer historisch en duurzaam materiaal. Langs de trappen komt aan één zijde een leuning. De uitgesleten, halfverharde paden zullen hersteld worden, maar blijven halfverharde paden om zo het boskarakter te behouden.

Om de eenheid te versterken tussen de gebieden in het Park en Metgensbleek wordt, conform de historische situatie, langs de Ringweg Randenbroek een sloot gegraven. Hierdoor zijn de kenmerkende grenzen van het Rijksmonument weer hersteld. De waterlopen worden weer watervoerend en scheiden het park van de omgeving waardoor ze een natuurlijke barrière vormen.

Onderzoek Oldenburger Historische tuinen (2010):

Bij de totstandkoming van het Park Randenbroek hebben de (tuin)architecten Jacob van Campen (1596-1657), beleend met Randenbroek vanaf 1626), en Hendrik van Lunteren (1780-1848), mede-eigenaar van 1814-1822, mogelijk een belangrijke rol gespeeld. Om in het inrichtingsplan de cultuurhistorische waarde van het park en Metgensbleek te versterken is aan het bureau Oldenburger historische tuinen opdracht gegeven te onderzoeken wat de karakteristieke kenmerken zijn van de aanleg van het Park Randenbroek. Welke vormprincipes zijn in de geschiedenis van Randenbroek toegepast en welke daarvan zijn in de hedendaagse vormgeving nog terug te vinden?

Aan de hand van historische kaarten is onderzocht of de geschiedenis in het huidige park nog afleesbaar is en met de resultaten van dit onderzoek zijn in het veld richtlijnen opgesteld om die geschiedenis zo levend mogelijk te houden. Met de aanwijzingen die uit deze beschouwingen voortvloeien hebben we richtlijnen voor beheer aangereikt, waarmee Park Randenbroek op verantwoorde wijze zijn cultuurhistorie, zijn leven en zijn glans zal terug kunnen krijgen.

Historische kenmerken uit de tijd van Jacob van Campen en zijn erfgenamen – grofweg de 17de eeuw – zijn:

- de ruimte van de driedelige Metgensbleek, die qua omvang, vorm en indeling tot op heden is blijven bestaan;
- de bergjes of heuvels, waarvan een met een zeer oude eik beplant;
- de ruimte van de schapenweide
- de ruimte van de oorspronkelijke boomgaard en de moestuinen in de noordwesthoek van Randenbroek, later omgevormd tot de tegenwoordige speelweide.

Van de typisch Hollands-classicistische tuinaanleg uit de tijd van Jacob van Campen is in het hedendaagse Randenbroek niets meer terug te vinden. Wel zal de vijver achter het huis ongetwijfeld zijn gevormd uit de visvijvers uit zijn tijd.

Uit de 18de eeuw dateren:

- de duiventil;
- de delen open parkbos (qua type, niet qua beplanting) met verspreide bomen ten noorden van de toegangslaan;
- de met opgaande bomen beplante heuvels aan beide zijden van de toegangslaan;
- een afwisselende 'wandeling' langs de binnengrenzen van het terrein, met zicht op de Heiligenbergerbeek, op de omgeving en op de schapenwei.

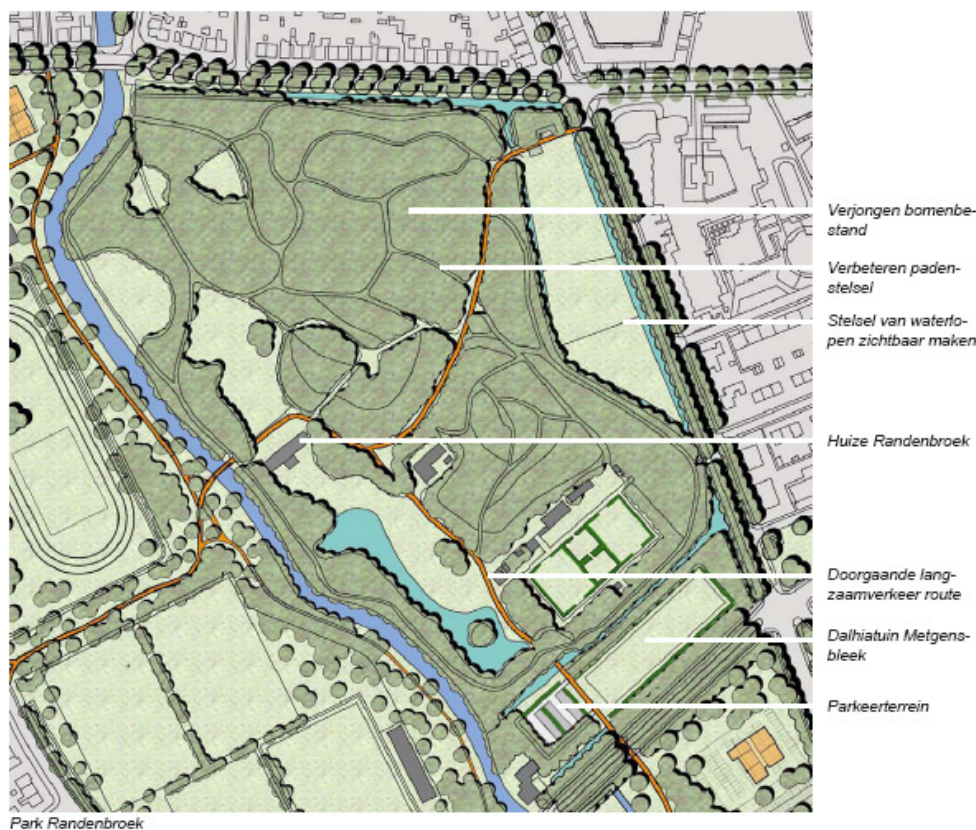
De kenmerkende open opgaande bosaanplant was een bosaanplant in plantagevorm, bedoeld voor houtproductie en hoort nog thuis in de formele tuinarchitectuur. De afwisselende 'wandelingen' op Randenbroek, uitgezet langs de binnengrenzen van het park, zijn kenmerkend voor de vroege landschapsstijl.

In de 19de eeuw is daarenboven:

- de loop van de beek verlegd
- een nieuwe enigszins gebogen toegangslaan ontworpen die oorspronkelijk even zuidelijker langs de Heiligenbergerweg begon.

De verandering van rechte laan in gebogen laan is een typisch kenmerk van de landschapsstijl, maar niet speciaal van Hendrik van Lunteren. Dit zelfde geldt voor de verandering van de recht gevormde vijvers in een landschappelijke waterpartij, die waarschijnlijk halverwege de 19de eeuw heeft plaatsgevonden.

Park Randenbroek en Metgensbleek vallen beiden binnen de grens van het Rijksmonument. Ook Huize Randenbroek, het Koetshuis, Oranjerie, de Duiventil, de Tuinmanswoning en de hekken behoren tot het Rijksmonument. In het inrichtingsplan willen we ook de samenhang tussen de verschillende gebouwen en het park versterken. Dat gebeurt deels door de inrichting van de omgeving van de gebouwen, zoals het parkeren op eigen terrein, geen parkeren voor de villa, de terrassen bij de villa en bijvoorbeeld het versterken van de ruimtelijke samenhang tussen Metgensbleek en het park. Ook bij het zoeken naar de juiste invulling voor de villa wordt hier rekening gehouden met de synergie tussen villa en park.

Afbeelding 5: maatregelen Park Randenbroek uit structuurvisie

Afbeelding 6: ontwerp Park Randenbroek uit voorlopig ontwerp inrichtingsplan

Metgensbleek

In de structuurvisie staat over Metgensbleek:

- *Het maken van een nieuwe entree bij Metgensbleek met een parkeerterrein voor bezoekers van het gebied;*
- *Het verplaatsen van de Dahliatuin.*

Metgensbleek is tot een aantal jaren geleden in gebruik geweest als tennisbaan. We willen Metgensbleek weer bij het park betrekken. Uit het historisch onderzoek blijkt dat het gebied gebruikt is als bleekveld voor onder andere lakens. Uit de historische kaarten en ontwerpen blijkt dat de open ruimte, de ruimtelijke driedeling van het gebied en de omliggende sloten karakteristiek zijn. Deze elementen zijn daarom als leidraad voor de inrichting genomen. Uit de participatie via de website www.parkrandenbroek.nl blijkt een sterke voorkeur voor de Dahliatuin op de plek van Metgensbleek. Er ontstaat een driedeling door de parkeerplaats aan de westzijde, en de Dahliatuin die door een sloot in tweedelen wordt verdeeld. Langs de sloot komen fruitbomen als verwijzing naar de vroegere fruitboomgaard en om het gebied ook kleur te geven in het voorjaar. Rondom de Dahliatuin wordt een hek en haag gepland en een sloot aangelegd. Tussen de haag en de sloot ontstaat ruimte voor bloeiende slootbermen. De Dahliatuin wordt openbaar toegankelijk, onder de huisregels van de Dahliavereniging. De parkeerplaats aan de westzijde van Metgensbleek biedt ruimte voor 22 auto's. Deze parkeerplaats is bedoeld voor alle bezoekers van het park en vervangt de huidige parkeerplaats bij de entree aan de Heiligenbergerweg. Afhankelijk van de ontwikkelingen in het Huize Randenbroek kan deze parkeerplaats in de toekomst nog uitgebreid worden tot 44 auto's. De uitvoering van deze parkeerplaats past in de stijl van het landgoed. Brede beukenhagen met forse bomen omzoomen het terreintje. Het parkeerterrein is door een loopbruggetje verbonden met de rest van het Park. Door de aanleg van de parkeerplaats ontstaat aan deze zijde van het park een nieuwe entree. Deze nieuwe entree zal, net als de anderen, gemarkeerd worden door een poort.

Huize Randenbroek

In de structuurvisie staat over Huize Randenbroek:

“Huize Randenbroek is al eeuwenlang een beeldbepalend pand in Park Randenbroek. Het landgoed staat met huis, opstallen en park op de rijksmonumentenlijst. Voor de villa, waar nu nog tijdelijk verschillende functies zijn ondergebracht, wordt een passende bestemming gezocht. We denken aan een combinatie van functies waarbij met name ‘lichte’ horeca, zoals een theehuis, een aantrekkelijke optie is. Een relatie met de cultuurhistorische betekenis van het pand is een pré. De toevoeging van een woonfunctie in de villa kan bijdragen aan de sociale veiligheid.”

*De volgende **randvoorwaarden** gelden, volgens de, door het college van B en W in 2007 vastgestelde, projectdefinitie:*

- *De villa krijgt zowel binnen als buiten een openbare functie met bijvoorbeeld ‘lichte’ horeca, zoals een theehuis;*
- *De functie moet laagdrempelig zijn;*
- *Er moet zowel overdag als ‘s avonds ‘beweging’ zijn;*
- *De toevoeging van een woonfunctie in de villa kan bijdragen aan de sociale veiligheid.*
- *Er moet dynamiek en levendigheid worden toegevoegd aan het park;*
- *De nieuwe functie moet passen bij de stijlkenmerken en de opzet van het pand en het park;*
- *De hoofdfunctie moet ook een publiekstrekker zijn.*

In het inrichtingsplan wordt nog geen keuze gemaakt voor de bestemming voor de villa. Na de vaststelling van het inrichtingsplan zal een verdere invulling voor de villa gezocht worden. Hiervoor wordt een prijsvraag uitgeschreven waarbij initiatiefnemers worden uitgenodigd om een plan voor de invulling van de villa in te sturen. De plannen moeten voldoen aan de randvoorwaarden die in de projectdefinitie zijn genoemd. Bij de plannen moet een financieel plan ingeleverd worden waaruit de financiële haalbaarheid blijkt. Uit de inzendingen worden een aantal plannen geselecteerd die via het digitale platform aan de stad voorgelegd worden. Uiteindelijk zal een jury het plan kiezen.

In het inrichtingsplan wordt wel de omgeving van de villa al ingericht, rekening houdend met de hierboven beschreven randvoorwaarden. Het terrein rond Huize Randenbroek zal aangepast worden aan de nieuwe bestemming (horeca- in combinatie met woon- of cultuurfunctie). Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de entreezijde en de tuinzijde. De entreezijde wordt voorzien van een cirkelvormige voorruimte. Deze vormgeving wordt veel aangetroffen in tuinen en parken uit een vergelijkbare tijd en is op oude foto's van Huize Randenbroek ook terug te vinden. De ruimte voor het gebouw wordt begrensd door een haag met daarvoor bloeiende heesters en kan dienst doen als terras. Aan de achterzijde is een nieuw terras op de zon ontworpen. Van dit terras zijn geen oude ontwerpen bekend. De vormgeving is geïnspireerd op vergelijkbare voorbeelden (onder andere Kasteel Groeneveld te Baarn).

Andere panden in het Park

In het Park wonen een aantal bewoners, in het koetshuis, en in de woningen bij de voormalige moestuin. Auto's worden uit het Park geweerd. Met de verschillende bewoners is overleg gevoerd om de geparkeerde auto's uit het “openbaar gebied” te halen en deze op “eigen terrein” te parkeren.

De bewoners kunnen nog maar via één route per auto hun huis bereiken via de hoofdlaan of via de aftakking van de hoofdroute dicht bij de entree aan de Heiligenbergerweg. Hierdoor wordt het rondrijden in het park niet meer mogelijk. Beide routes worden in gebakken klinkers uitgevoerd.

Daarnaast wordt voor de houtbewerker in het voormalige koetshuis en voor de kunstenaar in de voormalige duiventil een open schuur gebouwd, om hun materialen en werkzaamheden aan het zicht te onttrekken. Deze worden gebouwd van hout in een bij het park passende stijl.

Afbeelding 7: Artist impression van Huize Randenbroek (Martein Peeters)

3.4 Vosheuvel

In de structuurvisie staat:

“De Vosheuvel wordt opgenomen in het van oost naar west en van noord naar zuid lopende net van paden voor langzaam verkeer. Door de aanplant van droogbos aan de oostkant van de beek wordt de boskern landschappelijk verbonden met het Park Randenbroek. Net zoals in het park wordt ook bij de Vosheuvel het bomenbestand gefaseerd verjongd. Slijtpaden worden verwijderd en van de bestaande paden wordt de loop en het profiel aangepast. Aandacht moet worden besteed aan de noodgebouwen voor de scouting. Om het gebied van de kinderboerderij beter bij de parkopzet te betrekken, worden ook hier groepen met opgaande bomen geplant.”

De maatregelen die in de structuurvisie genoemd worden, zijn:

- *Het opnemen van de Vosheuvel in het padennetwerk voor langzaam verkeer.*
- *Het verbinden van de boskern met het Park Randenbroek door de aanplant van droogbos aan de oostkant van de beek;*
- *Het aanleggen van een broekbos aan de oostzijde van de beek;*
- *Het gefaseerd verjongen van het bomenbestand;*
- *Het verwijderen van slijtpaden;*
- *Het aanpassen van de loop en het profiel van de bestaande paden;*
- *Aandacht besteden aan de gebouwen voor de scouting;*
- *Het planten van groepen met opgaande bomen om het gebied van de kinderboerderij beter bij de parkopzet te betrekken.*

In het recente verleden heeft het oplossen van de parkeerproblematiek rond de scholen tot een belangrijke verbetering van het functioneren van het gebied geleid.

De scouting kan op de locatie van de huidige noodbebouwing een nieuw definitief gebouw plaatsen. Naast de scouting wordt ruimte gemaakt voor een nieuw fiets- en voetpad die aansluiten op de eerder gerealiseerde verkeersoplossing. De oude boskern van de Vosheuvel zal conform de aanbevelingen (Alterra) verjongd worden. Daar waar mogelijk wordt het bosgebied vergroot met de aanplant van nieuwe bomen. Door de aanplant van boomgroepen wordt het gebied rond de kinderboerderij meer betrokken bij de totaal opzet van het park Randenbroek en omgeving. De kinderboerderij krijgt een grotere beheerschuur en de rustweiden voor de dieren worden uitgebreid.

In de nabijheid van de Vosheuvel, zal langs het water een natuurspeelplaats aangelegd worden.

Afbeelding 8: maatregelen Vosheuvel uit structuurvisie

Afbeelding 9: ontwerp Vosheuvel uit voorlopig ontwerp inrichtingplan

Naast de natuurspeelplek wordt een nieuwe ontmoetingsplek gemaakt. De ANWB heeft de gemeente Amersfoort benaderd met het initiatief genomen om op deze plek in combinatie met de natuurspeelplek en de beek een Groenplein te ontwikkelen. Dit wordt een plek waar ouders kunnen verpozen terwijl de kinderen aan het spelen zijn, met beschutte zitplaatsen, vlonders om op te liggen en werkplekken voor “het nieuwe werken”. Op deze plek onderzoeken we de mogelijkheid van een mobiele kiosk. Over de nadere invulling van dit Groenplein wordt samen met de ANWB nog overleg gevoerd met bewoners van de omliggende wijken. We gaan ervan uit dat door de aanleg van dit plein geen extra parkeerplaatsen nodig zijn, maar dat zal in de uitwerking nog onderzocht worden.

3.5. Sportstrook

In de structuurvisie staat:

“Door de vervanging van de huidige hekken door een laag hek met hagen zijn het ijsbaanterrein en voetbalcomplex meer zichtbaar. Het aanbrengen van boomgroepen op de terreinen zelf zorgt ervoor dat de terreinen visueel-ruimtelijk onderdeel gaan uitmaken van het park. Door de herinrichting van het ijsbaanterrein ontstaat aan de oostzijde ruimte om het recreatieve fietspad aan te leggen. Door het verwijderen van de slechte bomen is het ook mogelijk om ter plaatse van het voetbalcomplex dit fietspad te realiseren.

Het college opdracht te geven te onderzoeken hoe de ruimtebehoefte voor de uitbreiding van CJVV en de wensen in het kader van de brede sportvereniging zo optimaal mogelijk binnen de geldende kaders van de visie kunnen worden gerealiseerd.”

De maatregelen die in de structuurvisie genoemd worden, zijn:

- *Het vervangen van de aanwezige hekken door hagen en sloten.*
- *Het laten verzorgen van naschoolse opvang door sportverenigingen;*
- *Het onderzoeken van mogelijk toenemende parkeeroverlast;*
- *Het verwijderen van de smalle elementen van het bosplantsoen en vervangen door opgaande beeldbepalende bomen;*
- *Het verwijderen van de aanwezige hekken en vervangen door hagen;*
- *Het maken van een nieuwe ontsluiting voor de volkstuinten.*

- *Het eventueel toevoegen twee extra velden, naast het kunstgrasveld dat al is aangelegd bij Voetbalvereniging CJVV;*
- *Het realiseren van een speel- en ligweide op de parkeerplaatsen van het ziekenhuis en op een deel van het aangrenzende (voormalige) voetbalveld van VV VOP;*
- *Het eventueel aanleggen van trapveldjes op het voormalig VOP-terrein, op de ijsbaanlocatie en nabij de sporthal;*

- *Het verminderen met één honkbalveld bij BSC Quick;*
- *Het realiseren van deze twee extra velden op het ‘overbodige’ honkbalveld;*

- *Het actief zoeken naar oplossingen om de parkeerdruk en de sociale veiligheid bij het parkeerterrein van AFC Quick en het bos langs de A28 te verbeteren;*

De sportstrook bevindt zich aan de westzijde van de Heiligenbergerbeek. Binnen de sportstrook worden twee gedeelten onderscheiden: het gedeelte ten noorden en het gedeelte ten zuiden van de Gasthuislaan. In het noordelijk gedeelte bevinden zich het ijsbaanterrein en de voetbalvereniging CJVV. In het zuidelijk gedeelte bevinden zich honkbal en softbalvereniging BSC Quick en voetbalvereniging AFC Quick 1890. Tijdens de behandeling van de startnotitie ‘bestemmingsplan Park Randenbroek e.o.’ op 14 december 2010 in de gemeenteraad is er een amendement ‘groei kansen sportclubs’ aangenomen met als tekst:

“Voor wat betreft de in het plangebied aanwezige sportclubs staat daarbij het doel voor ogen recht te doen aan groeikansen van sportverenigingen en de ruimtelijke inpassing en afstemming in de Sportzone en de bestemming groen mede daaraan te relateren”. In dit inrichtingsplan wordt invulling gegeven aan dit amendement.

De maatregelen die in de structuurvisie genoemd werden, waren gebaseerd op een onderzoek naar de ruimtebehoefte door het Mulierinstituut in 2009. Uit de gesprekken met de verschillende sportverenigingen bleek dat de ruimtebehoefte van de sportverenigingen in de sportstrook inmiddels is veranderd. De hierboven beschreven maatregelen zullen daarop afgestemd moeten worden, op een zodanige manier dat de maatregelen nog passen in de kaders van de structuurvisie. Dat betekent concreet dat de volgende wijzigingen ten opzichte van de structuurvisie worden gemaakt:

- CJVV behoudt vier volwaardige velden, maar krijgt geen extra twee velden aan de overkant van de Ringweg Randenbroek;
- BSC Quick krijgt een honkbalveld en twee softbalvelden;
- AFC Quick krijgt vier volwaardige voetbalvelden.

Deze aanpassingen zijn besproken met de besturen van de afzonderlijke verenigingen, de Amersfoortse SportFederatie en de betreffende landelijke sportbonden KNVB en KNBSB. De velden die worden aangelegd worden aangelegd op benodigde wedstrijdformaten of krijgen dispensatie voor de afwijkende maat van de bond. Tevens wordt in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt dat er verlichting langs de velden van CJVV, BSC Quick en AFC Quick kan komen, waardoor ze intensiever gebruikt kunnen worden en hun trainingscapaciteit groter wordt. Door deze wijzigingen in het grondgebruik ontstaat in het gedeelte nabij de Ganskuijl meer openbare ruimte voor de inrichting van speelplekken en een ligweide. Ook is het mogelijk om langs de beek meer ruimte aan de natuur te geven. Aan de Noordzijde van het tweede softbalveld wordt ruimte gereserveerd om in de toekomst eventueel een extra sportveld aan te leggen, als de groei van de verenigingen dat nodig maakt.

CJVV kan met vier velden volstaan als deze velden kunstgrasvelden zijn en er verlichting langs de velden komt. AFC Quick kan ook met vier velden volstaan als deze volwaardig zijn en er twee kunstgrasvelden aangelegd worden. Ook voor AFC Quick zal verlichting langs de velden aangelegd worden om de trainingscapaciteit te vergroten. Om de realisatie van een vierde volwaardig veld op het huidige complex van AFC Quick mogelijk te maken, worden onder andere de aanwezige bomen tussen de velden verwijderd. Op die manier kan een jeugdveld veranderd worden in een volwaardig veld. In de nieuwe situatie worden weer bomen aangeplant.

De parkeerplaats aan het einde van de Dorresteinsesteeg is sociaal erg onveilig en wordt daarom opgeheven. Ter compensatie wordt het parkeerterrein nabij de entree van AFC Quick uitgebreid.

Het huidige honkbalveld van BSC Quick blijft gehandhaafd. BSC Quick krijgt dan uiteindelijk een honkbalveld en twee softbalvelden. Langs het honkbalveld en het eerste softbalveld zal verlichting aangelegd worden om de training- en speelcapaciteit te vergroten. Om de fietsroute tussen de Dorresteinsesteeg en de Vosheuvel voldoende ruimte te geven, wordt het softbalveld iets in noordelijke richting opgeschoven. Aan de Noordzijde van dit opgeschoven softbalveld blijft een gedeelte over dat ook als park ingericht wordt. Het veld wordt voorzien van een hek met haag. De niet meer gebruikte kleedkamers bij het honkbalveld zullen gesloopt worden. Hierdoor ontstaat ruimte om de parkeerplaats uit te breiden. Om de uitstraling van de parkeerplaats te verbeteren, worden bovendien enkele bomen geplant. Achter het hoge hek aan de achterzijde van het honkbalveld, zal een nieuwe rij populieren geplant worden.

Langs de velden worden hoge hekken met gaas geplaatst om misgeslagen ballen op te kunnen vangen, zodat er geen gevaar is voor de omliggende gebieden van de honk- en softbalvelden.

Aan de zuidzijde van het honkbalveld wordt een nieuwe ontsluitingsroute voor het volkstuintencomplex gemaakt. Hierdoor is het mogelijk om de bestaande, langere route, vrij van auto's te houden.

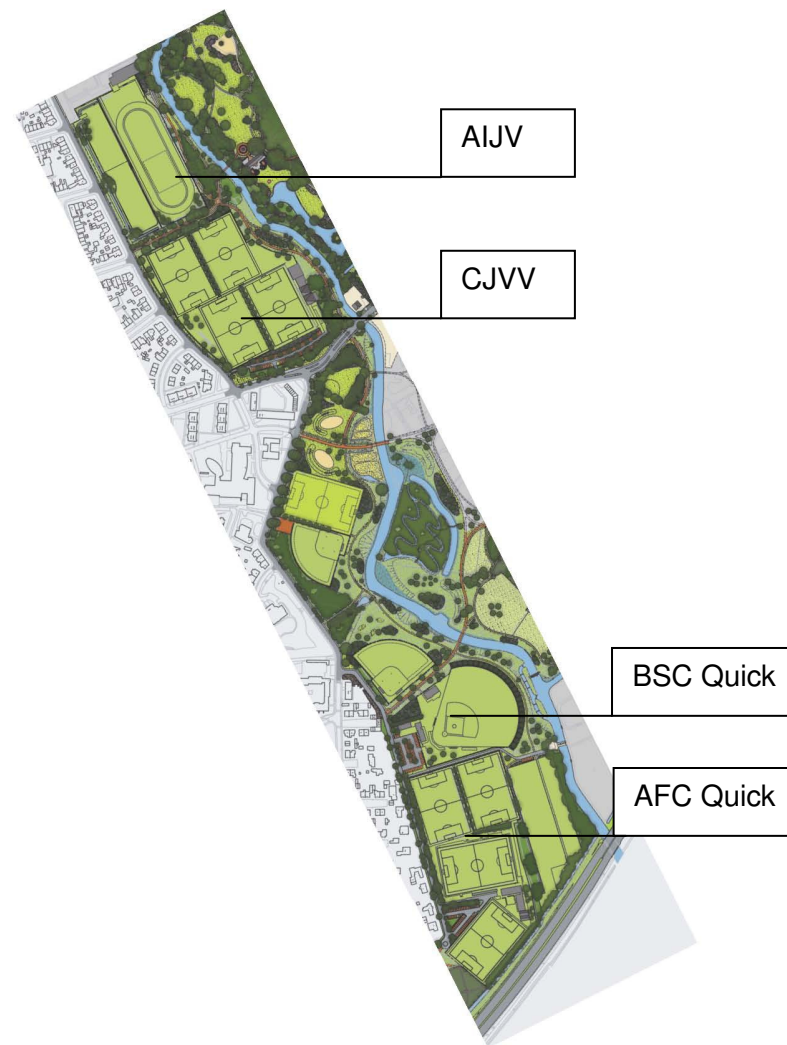
Vooraf in dit gedeelte van de sportstrook komen een grote hoeveelheid slechte bomen voor. Inventarisatie heeft uitgewezen dat veel bomen een levensverwachting hebben van minder dan vijf jaar. Nieuwe bomen zullen veelal als groepen of als laan geplant worden. Er wordt uitgegaan van duurzame (en in de toekomst beeldbepalende) bomen die aansluiten bij de sfeer van de rest van het park en passen bij het beheer van de sportvelden.

Afbeelding 10: Artist impression van de doorloop sportvelden (Martein Peeters)

Afbeelding 11: maatregelen uit structuurvisie

Afbeelding 12: ontwerp uit voorlopig ontwerp inrichtingplan

Afbeelding 13: Artist impression van het ijsbaanterrein (Martein Peeters)

IJsbaan

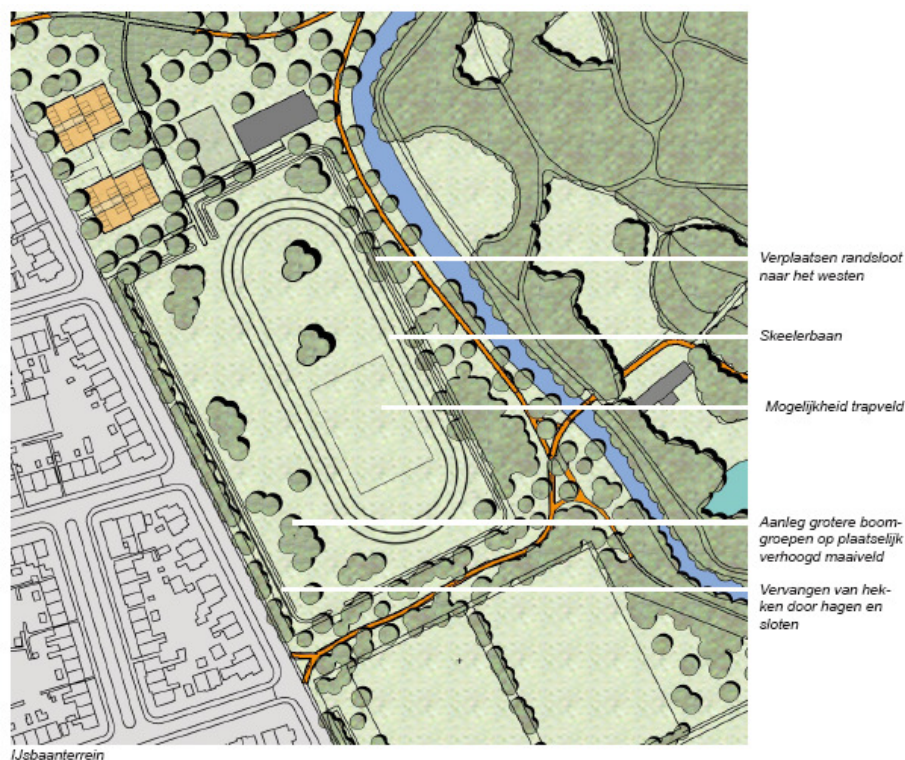
De maatregelen die in de structuurvisie genoemd worden, zijn:

- Het aanleggen van een skeelerbaan, die in de winter als ijsbaan wordt gebruikt;
- Het verplaatsen van de randsloot aan de oostkant van het ijsbaanterrein naar het westen;
- Het beschikbaar houden van het terrein voor evenementen;
- Het aanleggen van een aantal grotere boomgroepen;
- Het vervangen van de aanwezige hekken door hagen en sloten

De Ijsbaan wordt ingericht met een combibaan voor skeeleren in de zomer en schaatsen in de winter. Deze combibaan wordt 10 meter breed en heeft een lengte van 400 meter. De afstand van de combibaan tot aan de huizen aan de Rubensstraat is 70 meter. In de winter wordt deze baan voorzien met een laagje water, zodat het na enkele dagen vorst als schaatsbaan gebruikt kan worden. Gedurende de rest van het jaar is de baan in gebruik als semi-openbare skeelerbaan.

Aan de westkant van de combibaan wordt een dijkje aangelegd waarop een haag geplant wordt. Naast de combibaan blijft aan de westkant de natuurijsbaan bestaan, die in de winter onder water wordt gezet. Aan de kant van de Rubensstraat zullen boomgroepen geplant worden. Door de aanleg van de combibaan zal het niet meer mogelijk zijn om de kermis op het Ijsbaanterrein te houden.

Het ijsbaanterrein blijft openbaar toegankelijk. De natuurijsbaan en de skeelerbaan kunnen in de zomer overdag worden gebruikt door bewoners of scholen in de buurt. De skeelerbaan staat voor de avonduren open voor leden/kaarthouders van de vereniging. Over de openbare toegankelijkheid van de skeelerbaan zal door de vereniging huisregels worden opgesteld en worden met de beheerder afspraken gemaakt in de verhuurovereenkomst.

Afbeelding 14: maatregelen Ijsbaan uit structuurvisie

Afbeelding 15: ontwerp Ijsbaan uit voorlopig ontwerp inrichtingsplan

3.6. Parkeren

Algemeen

De aanwezigheid van het Elisabeth Ziekenhuis, het zwembad en het Corderiuscollege zorgen momenteel voor parkeerdruk in Park Randenbroek en omgeving. Na de realisatie van het nieuwe ziekenhuis aan de Maatweg en de verplaatsing van het zwembad naar de Hogeweg valt deze druk weg. De voorzieningen die in het gebied aanwezig zijn of worden aangelegd, hebben in veel gevallen parkeerplaatsen nodig. Uitgangspunt daarbij is de gemeentelijke nota parkeernormen. Deze geeft een normering voor verschillende functies. Ten behoeve van alle sportvoorzieningen heeft een berekening van de benodigde parkeercapaciteit plaatsgevonden. In het huidige plan is voor elke sportvoorziening voldoende ruimte aanwezig. Tevens wordt een aantal parkeerplaatsen opgeheven en veranderd in openbaar groen. Bijvoorbeeld de parkeerplaats aan de Ringweg Randenbroek tegenover CJVV. Deze wordt voornamelijk gebruikt door het personeel van het Elisabeth en zal worden weggehaald als het ziekenhuis verplaatst is. De parkeerplaats aan de Heiligenbergerweg in het park wordt weggehaald.

Sportverenigingen

Voor de sportvelden langs de Rubensstraat (voetbal) en Ringweg Dorrestein (voetbal en honk-softbal) geldt dat het huidige aantal parkeerplaatsen voldoet voor de voorgestelde indeling van sportvelden in het inrichtingsplan. Voor (nieuwe) sportvelden geldt een norm van 20 parkeerplaatsen per veld.

Bij het complex van CJVV liggen voldoende parkeerplaatsen (circa 80), het aantal velden wijzigt hier ook niet. Bij de accommodaties van BSC Quick langs de Dorresteinsesteeg liggen voldoende parkeerplaatsen. In het inrichtingsplan zijn voor het zuidelijk deel van de sportstrook 4 voetbalvelden opgenomen. Daar kan langs de Ringweg Dorrestein worden geparkeerd.

Bij AFC Quick (voetbal) wordt het parkeerterrein heringericht en komen 66 parkeerplaatsen. Bij BSC Quick (honk-softbal) 68 parkeerplaatsen. De Dorresteinsesteeg kan dienen als overloop bij een hogere parkeerdruk en biedt ruimte voor 67 parkeerplaatsen langs de weg. Omdat voetbal- en honk-softbalseizoenen elkaar maar beperkt overlappen is hier dubbelgebruik mogelijk.

De Dorresteinsesteeg wordt ook gebruikt als parkeergelegenheid voor activiteiten in het Corderiuscollege.

Woningbouw zwembadlocatie

De nieuwe woningbouw op de zwembadlocatie moet het bewonersparkeren oplossen op eigen terrein. Bezoekersparkeren kan plaatsvinden langs nieuw aan te leggen parkeerplaatsen langs de Bisschopsweg en Rubensstraat. De parkeergelegenheid op het terreintje in de hoek Rubensstraat-Bisschopsweg verdwijnt bij de woningbouw, maar wordt gecompenseerd langs de Bisschopsweg en Rubensstraat.

Skeelerbaan

Voor de skeelerbaan wordt uitgegaan van een parkeerbehoefte van 20 parkeerplaatsen. Bij de berekening van de parkeerbehoefte is gekeken naar de normen van het CROW ('haalbaarheidsanalyse skeelerbaan Rijssen'), waarbij wordt uitgegaan van 13-27 parkeerplaatsen per hectare netto terrein. Uitgaand van genoemde oppervlakken en genoemde norm wordt een aantal 20pp voldoende geacht. De parkeerplaatsen worden aangelegd langs de Rubensstraat en Bisschopsweg. In totaal worden langs de Rubensstraat en Bisschopsweg circa 60 nieuwe langspaarkeerplaatsen aangelegd voor bezoekers van de nieuwe woningbouw op de zwembadlocatie, voor de skeelerbaan en als compensatie voor het opheffen van het parkeerterreintje in de hoek Bisschopsweg-Rubensstraat.

Functies in Park Randenbroek

Bij Metgensbleek wordt in eerste instantie een parkeerterrein aangelegd met 22 plaatsen. Dit is bedoeld voor bezoekers van het bos, de Metgensbleek, en bezoek van bewoners van de villa (inclusief de eventuele woonfunctie in Huize Randenbroek).

Voor Huize Randenbroek wordt een horecafunctie gezocht. Het huidige pand biedt daarvoor circa 200m² aan bruto vloeroppervlak. Mocht een horecafunctie haalbaar zijn, dan zijn daarvoor volgens de vigerende parkeernormen (12 parkeerplaatsen per 100m²) in totaal 24 parkeerplaatsen nodig. In het inrichtingplan is de ruimte gereserveerd om de parkeerplaats uit te breiden tot totaal 44 stuks.

Vosheuvel

De aanwezige functies in het gebied Vosheuvel, zoals de school, kinderboerderij Vosheuvel en de scouting Cay Noya worden niet gewijzigd of uitgebreid. In het gebied wordt wel een natuurspeelplek en een Groenplein van de ANWB aangelegd. Deze functies zijn met name bedoeld als functies voor de omliggende wijken en leiden niet tot een extra behoefte aan parkeervoorzieningen in het gebied.

Conclusie

De westelijke parkeerplaats van ziekenhuis (circa 100) verdwijnt na verhuizing van het Meander Medisch Centrum. Ook de parkeerplaatsen bij de ingang van park Randenbroek aan de Heiligenbergerweg verdwijnen (circa 6). Nieuw zijn de parkeerplaatsen langs de Rubensstraat en Bisschopsweg (totaal 60) en Metgensbleek (maximaal 44), samen circa 100.

De Dorresteinsesteeg en Ringweg Dorrestein samen voegen circa 95 nieuwe extra parkeerplaatsen toe.

Bij BSC en AFC Quick blijft het aantal parkeerplaatsen ongeveer gelijk (ieder 68).

4. Beheerplan

Bij het opstellen van het inrichtingsplan is ook gekeken naar het beheer van het in te richten gebied, om er voor te zorgen dat het beheer afgesteld is op de inrichtingmaatregelen en de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte na realisatie hiervan. Het inrichting- en beheerplan is geen uitgewerkt beheerplan met werkbeschrijvingen. Hiervoor zal een apart beheerplan opgesteld worden na de vaststelling van het definitief ontwerp. Wel zijn alle beheermaatregelen die nodig zijn om de nieuw gemaakte inrichting te beheren, in beeld gebracht en doorgerekend. Het te beheren areaal (nu 25 ha) zal, met het inrichten van Metgensbleek en het omvormen van sportvelden naar openbaar parkgebied, groter worden (ca. 3 ha). De aanleg van nieuwe (groen)elementen in onder andere het historisch park en het ontwikkelen van een parkzone langs de beek met moerassige zones en bloemrijke hooilanden vraagt om uitvoering van meer specifieke maatregelen dan het huidige beheer. Daarnaast zijn in de eerste jaren na aanleg extra inspanningen nodig zoals groeibegleiding van jonge aanplant van bomen en heestergroepen en verschralingbeheer van de graslanden. Uiteindelijk zal, mede door het inbrengen van nieuwe groenelementen en natuurontwikkeling, het beheer op een intensiever niveau gebracht worden. Met het verbeteren van de ontsluitingsstructuur wordt ook rekening gehouden met het beheer van randstroken langs deze wandel- en fietspaden. Binnen dit randbeheer kan afstemming plaatsvinden voor functies zoals hondenuitlaatroute en aanliggende verblijfsplekken.

In de hoofdstukken hieronder wordt per deelgebied het beheer in hoofdlijnen beschreven. De gewenste beheermaatregelen zijn vergeleken met de huidige beheermaatregelen. Op basis van de CROW (Het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte) module “beheerkosten openbare ruimte” (publicatie 145) zijn de extra beheerlasten berekend. In het hoofdstuk financiën komen we hierop terug.

4.1 Park Randenbroek en Metgensbleek

In dit plangebied wordt onderscheid gemaakt in het Park, met daarin ondermeer Huize Randenbroek, de voormalige moestuin en Metgensbleek en het Parkbos met bospercelen (oostelijk deel).

4.1.1 Park

In het Park zullen nieuwe groenelementen worden aangebracht, zoals bomen, hagen, sierheesters, rododendrons en kleine wisselperken die vragen om een aangepast, meer intensiever beheer dan het huidige normale beheer. In de eerste jaren na aanplant zijn extra inspanningen nodig om een goed sluitende beplanting te realiseren. Daarna kan het beheer zich beperken tot randbeheer en verzorgen van optimale groeiomstandigheden. Het Park heeft een oud bomenbestand waaronder een zevental beeldbepalende bomen. Deze vragen om extra zorg in de vorm van jaarlijkse controle en daaruit voortkomende onderhoud. Het gras in de open ruimten zal als gazon, intensief, worden gemaaid. Extra inspanningen zijn ook nodig voor de ontwikkeling van een kruidlaag met stinzenplanten. Stinzenplanten zijn planten die van nature niet voorkomen in de omgeving van Amersfoort. Het zijn planten die al vanaf de 15e eeuw geïntroduceerd zijn op onze buitenplaatsen, landgoederen en statige tuinen. De planten komen van nature voor in bergachtige gebieden met veel loofbossen. Hierdoor heeft de stinzenflora een voorkeur voor kalkrijke bodems die luchtig zijn. De stinzenplanten zijn van nature sterke planten en kunnen zich zonder veel onderhoud

vermeerderen, mits het milieu geschikt blijft. Het streefbeeld voor Park Randenbroek is een kleurrijke stinzenflora in het voorjaar. Het reguliere beheer is gericht op het behouden van de bijzondere (uitheemse) bomen en heesters en het in stand houden van deze specifieke kruidlaag.

Alterra Onderzoek: “Verjongingsbeheer Bomenbestand Randenbroek en Vosheuvel” (2010)

Het onderzoeksinstituut Alterra heeft in opdracht van de gemeente Amersfoort een onderzoek uitgevoerd naar de huidige vitaliteit van het bomenbestand in vergelijking met de vitaliteit in 1996 en gekeken naar de noodzaak van en mogelijkheden voor verjonging van het bomenbestand voor de verschillende parkbostypen.

Park Randenbroek

De cijfers van het onderzoek naar de vitaliteit van het bomenbestand van Park Randenbroek wijzen op een forse achteruitgang gedurende de periode 1996-2010 in het parkbos met ondergroei (middelste deel). De overige delen van Park Randenbroek (het parkbos zonder ondergroei en het parkgedeelte) zijn minder achteruitgegaan. De forse achteruitgang en de huidige vitaliteit benadrukken de noodzaak tot een voortvarende aanpak van de verjonging van het oude bomenbestand, vooral in het parkbos met ondergroei.

Op basis van vitaliteit, kroonbezettingsgraad en aanwezigheid van verjonging kan prioritering worden aangebracht in de noodzaak tot verjonging van de oude boombestanden. De hoogste prioriteit ligt hiermee bij twee clusters van vakken in het parkbos met ondergroei.

Voor een optimale groei van onderbeplanting of ondergroei van natuurlijke verjonging moet het kronendak van de moederopstand ter plekke fors worden uitgedund. Verspreid door het park komt al vrij veel verjonging (deels natuurlijke verjonging, deels geplant) voor, waardoor voor eventuele verjongingsplannen goed kan worden aangesloten bij deze verjongingsplekken. Verjonging kan op de meeste plaatsen door middel van (bij)planten, maar er kan ook gebruik worden gemaakt van al aanwezige of stimulering van nieuwe natuurlijke verjonging.

De Sombere honingzwam (*Armillaria obscura*) komt verspreid door het park voor en is een risico voor de oude beuken en eiken, die door leeftijd en andere externe oorzaken verzwakken. Voor nieuwe aanplant en natuurlijke verjonging hoeft de honingzwam geen risico te vormen, mits de jonge bomen op een goed verzorgde wijze worden aangeplant.

De reeds lang aanwezige reigerkolonie is schadelijk voor de vitaliteit van de oude bomen in het park. Aanwezige verjonging lijkt niet direct nadelen te ondervinden van de mest van de reigers. Vanwege de lage pH wordt voor een optimale ontwikkeling van onderbeplanting en/of natuurlijke ondergroei een bekalking aanbevolen.

Vosheuvel

De oude boskern van Vosheuvel bestaat uit Amerikaanse eiken, zomereiken, tamme kastanjes en beuken gemengd met een enkele berk en els. In dit intensief gebruikte parkbos is al een verjongingsgroep aanwezig van onderplante beuk en haagbeuk. Aanbevolen wordt om dit bos verder te dunnen voor een gunstige ontwikkeling van de al aanwezige onderplanting (die eventueel uitgebreid kan worden) en voor de verdere ontwikkeling van nog vitale zomereiken en tamme kastanjes.

4.1.2 Parkbos

Het Parkbos bestaat uit kleine bospercelen. In de randen is dit een transparant bos zonder of met lage ondergroei (kruidlaag). In deze percelen zal door dunningen en beperkte herplant van bomen bosverjonging gerealiseerd worden. In de eerste jaren na de dunning betekent dit aandacht voor groeibegeleiding van jonge bomen en het verwijderen van ongewenste kruiden en opslag als gevolg van meer lichtinval na de dunning.

De andere bospercelen bestaan uit bomen met een struik- en kruidlaag en een min of meer gesloten rand. Naast verjonging middels dunning wordt hier ook op een aantal plaatsen nieuw bos aangeplant. Om deze nieuwe aanplant te laten slagen zijn in de eerste jaren na aanleg extra maatregelen nodig zoals het toedienen van bemesting, behandelingen tegen aantasting van honingzwam en water geven tijdens droge periodes. De specifieke ondergroei op diverse plaatsen van rododendron, hult en taxus wordt in stand gehouden.

De voorgestelde bosverjonging zal op lange termijn een meer gevarieerde leeftijdopbouw van het bomenbestand opleveren. Hiertoe worden voor de bosvakken voor de lange termijn beheermaatregelen in het beheerplan opgenomen. Daarnaast dient het beheer gericht te zijn op het in stand houden van oude bomen en boomholten en de daaraan gekoppelde aanwezigheid van broedvogels en vleermuizen.

De waterpartijen in Park en Parkbos krijgen na herinrichting een doorvoerfunctie. In het beheerplan wordt, naast reservering voor baggeren en herstellen van de beschoeiingen, onderhoud aan watergangen opgenomen zoals het uitmaaien van de slootbodem.

4.2 Sportstrook en Vosheuvel

In dit gebied wordt ingezet op omvorming van de beek en aanliggende oeverstroken als ecologische drager. Het areaal dat beheerd gaat worden, zal groter worden (2 ha) en nieuwe beheereenheden, zoals bosplantsoen met ondergroei/kruidlaag, hagen rond sportvelden, droog en vochtig grasland en broekbos worden aangelegd. Een inrichting met veel variatie, zowel droog als nat.

Bospercelen Vosheuvel

Op de Vosheuvel zijn kleine bospercelen. Door het uitvoeren van de dunningswerkzaamheden wordt verjonging gerealiseerd. Oude bomen maken plaats voor jonge bomen. In de eerste jaren na dunning betekent dit aandacht voor groeibegleiding van de toekomstbomen en het verwijderen van ongewenste kruiden en opslag als gevolg van meer lichtinval na dunning. Aan de noordzijde en rond het in te richten scoutingterrein is jonge bosaanplant waar in de eerste jaren na aanleg extra maatregelen nodig zijn zoals het toedienen van bemesting en water geven tijdens droge periodes.

In het gebied, rondom de toegangsweg naar de Kinderboerderij en de scholen, met hagen en sierheesters wordt het huidige, intensieve beheer gehandhaafd.

Hagen rond sportvelden

Het inrichtingsplan voorziet in de aanleg van haagbeplanting rond de sportvelden. Deze hagen vormen een nieuw beheerelement. Onderhoud zal bestaan uit het knippen van de hagen en onkruidbeheer van de randen. In de eerste jaren na aanleg zal het beheer gericht zijn op een goed sluitende beplanting en inboet.

Moeras en oevervegetatie

De kruidenrijke natuurvriendelijke oever en het moeras kenmerken zich door een gevarieerde vegetatie van oever-, moeras- en waterplanten met daarbij een begroeiing van overjarig riet. De oever heeft een gevarieerde lijn waardoor variatie in de beplanting ontstaat. De natuurvriendelijke oever heeft als doel de ecologische waarde te versterken langs oevers van wateren. Een natuurvriendelijke oever heeft een flauw talud van minimaal 3 meter breed met een verhouding van minimaal 1:3.

In deze stroken zal het beheer in eerste instantie gericht zijn op verschraling. Dit betekent in de eerste periode extra maaien en afvoeren. Daarna kan volstaan worden met een meer extensief beheer volgens een nog op te stellen snoei- en maaischema.

Beheer van graslanden

Door de variatie in hoogteligging kan zowel droog als vochtig grasland ontstaan.

Een droog kruidenrijk hooiland bestaat uit een grasvegetatie op de droge gronden, waarin wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke botanische waarde en variatie die behoort bij het dekzandgebied van de Gelderse Vallei. Het hooiland heeft tot en met juni een lang gewas waarin de meeste grassen en kruiden uit kunnen groeien tot en met het stadium van de zaadzetting. Het gewas van de vegetatie wordt twee keer per jaar gemaaid waarna het maaisel wordt afgevoerd. Het hooiland heeft in de winterperiode een korte vegetatie.

Een vochtig of nat kruidenrijk hooiland bestaat uit een grasvegetatie op natte grond waarin wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke botanische waarde en variatie. Het kruidenrijke hooiland heeft tot en met juni een lang gewas waarin de meeste grassen en kruiden uit kunnen groeien tot en met het stadium van de zaadzetting. Het kruidenrijke hooiland heeft in de winterperiode een korte vegetatie.

De vochtige graslanden zijn aangelegd door het afgraven van de rijke toplaag. Daar waar dat niet mogelijk is wordt door beheer gewerkt naar de eindsituatie. Dit betekent dat, om te verschrallen in de beginjaren een hogere frequentie van maaien en afvoeren nodig is en/of het plaatselijk bijmaaien van brandnetelhaarden. In de eindsituatie zal maximaal 2 keer maaien per jaar en afvoeren van maaisel voldoende zijn. Op een aantal plaatsen wordt voorgesteld dit vaker te doen om zo wandelbanen en picknickplaatsen in het gras te creëren.

Bij nat grasland wordt door te hooien het voedselarme karakter behouden. Ook hier is door de lagere ligging en dus een hogere grondwaterstand minder draagkracht waardoor het terrein slechter toegankelijk is.

Bosplantsoen met ondergroei/kruidlaag bomen en boomgroepen

Verspreid staande kleine bosschages met ondergroei van heesters en kruiden worden afgewisseld met bomen en boomgroepen in grasland. In de eerste jaren na aanleg zal het beheer gericht zijn op het verkrijgen van een goed sluitende ondergroei en begeleiding van boomaanplant. Hierna kan het onderhoud naar een lager niveau, bestaande uit vormsnoei van de bomen, randbeheer en het regelmatig verwijderen van ongewenste kruiden en opslag.

Elzenbroekbos

In het plandeel aan de westzijde van de Vosheuvel wordt een elzenbroekbos aangelegd. Een broekbos bestaat uit een bosachtige vegetatie, die voorkomt op zeer natte plekken. De bomen en struiken bestaan uitsluitend uit inheemse soorten, die passen bij de bodemgesteldheid van het gebied. Het bos bestaat uit een kronendak dat zeer gevarieerd is in structuur. De ondergroei kan bestaan uit moerasplanten, waaronder de gele lis en bitterzoet. Zwarte els is de dominante boomsoort in broekbos, begeleid door diverse soorten wilgen en de zwarte berk. Het is belangrijk dat er in het element voldoende staand en liggend dood hout aanwezig is. Deze rand kan gecombineerd worden met de groenelementen 'struweel', 'singel' en 'zoom'. Na aanplant wordt in de ontwikkelingsfase, middels hakhoutbeheer, steeds een deel van de beplanting afgezet en gedund.

4.3 Hondenbeleid

In het gebied van het beekdal wordt voor verschillende plaatsen een ander beleid voorgesteld voor honden. Op een aantal plekken, zoals het noordelijk deel van het IJbaanterrein, het van SwollLaantje tussen CJVV en het IJbaanterrein, de nieuwe openbare plek bij de Gasthuislaan (huidige westelijke parkeerplaats van Ziekenhuis) en het wandelpad tussen AFC Quick en Volkstuinvereniging mogen honden los lopen. Langs de beek en de fietspaden horen honden aangelijnd te lopen. In het park Randenbroek en het gebied de Vosheuvel willen we geen honden toelaten, met een uitzondering voor langs het fietspad in het park.

In de toekomst zoeken we op de Elisabethlocatie nog drie plekken waar honden vrij kunnen lopen.

4.4 Uitvoering van het beheer en onderhoud

Op dit moment is het beheer ondergebracht in het werkbestede Integraal Onderhoud Zuid en uitbesteed.

In een verder uitwerking van de inrichtingsplannen wordt gedurende 1 groeiseizoen nazorg meegenomen. Na een meer intensiever beheer in de eerste drie jaren na aanleg kan overgegaan worden op regulier onderhoud dat vooral in het park intensiever dan nu en in de sportstrook langs de beek, meer afstemming vraagt dan het huidige beheer.

In de exploitatie is ruimte gereserveerd voor (extra) beheerskosten gedurende een planperiode van 10 jaren. Uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden zal over meerdere jaren plaats vinden waardoor in het plangebied tegelijkertijd sprake is van een situatie vóór, tijdens, direct na en na herinrichting. Overwogen kan worden om gedurende de planperiode het beheer en onderhoud in een apart werkbestede onder te brengen. Daarnaast kunnen zelfstandige onderdelen, zoals bospercelen, die groot genoeg zijn en waar weinig of geen ingrepen plaats

vinden, in het huidige werkbesteding blijven. Na 10 jaar zal het beheer uit reguliere middelen gefinancierd moeten worden binnen de bestaande budgetten.

Er vindt nog een onderzoek plaats naar de meest geschikte beheervorm, of organisatie. Tevens zal nog meer samenwerking voor het beheer worden gezocht met de organisaties die in het gebied actief zijn, waaronder het Waterschap vallei en Eem, S.R.O., Scouting, kinderboerderij Vosheuvel

4.5 Kapplan

Om de inrichting van het gebied te kunnen maken en de kwaliteit daarvan voor langere tijd te kunnen behouden zullen er veel bomen vervangen moeten worden door jonge gezonde bomen. Dat betekent dat er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. Om die keuzes zo zorgvuldig mogelijk te kunnen maken zijn er verschillende onderzoeken uitgevoerd. Er is een beoordeling gemaakt van de veiligheid van de bomen en een onderzoek gedaan naar de vitaliteit van de bomen. In de komende periode zal nog een onderzoek uitgevoerd worden naar de bomen waar vleermuizen en eekhoorns verblijven, zodat bij de selectie van de te kappen bomen de juiste keuzes gemaakt kunnen worden. Deze keuzes maken we door een kapplan op te stellen waarin wordt aangegeven wat er met de bomen in het gebied gaat gebeuren. In dit kapplan worden de bomen opgenomen die gekapt worden met een stamdiameter van 10 cm of meer. Er wordt een onderscheid gemaakt in het deelgebied Park Randenbroek met het historisch park dat ligt bij Huize Randenbroek en het deelgebied Sportstrook en Vosheuvel.

Er zijn verschillende redenen waarom er bomen gekapt zullen worden:

Risico voor bezoekers

Als bomen langs paden door ziekte of een slechte vitaliteit een risico vormen voor de bezoekers van het Park, dan worden ze gekapt. In een beoordeling van de bomen in het park in 2009, volgens de VTA-methode¹ (Visual Tree Assessment-methode) zijn deze bomen afgekeurd of als “slecht met een beperkte toekomstverwachting” beoordeeld. Zieke bomen die zijn aangetast door de honingzwam worden gekapt en vervangen door jonge gezonde bomen.

Vitaliteit van de bosvakken

Uit het onderzoek van Alterra naar de vitaliteit van de bomen in het park en in Vosheuvel is gebleken dat de vitaliteit van een aantal bosvakken in Park Randenbroek sterk achteruit is gegaan. Om de vitaliteit van deze bosvakken te verbeteren, moeten er bomen gekapt worden om ruimte en licht te bieden voor jonge gezonde bomen. Daardoor ontstaat er een gevarieerde leeftijdsopbouw van de bomen in het bos en wordt het bos weer vitaler.

Inpassing in het plan

¹ Bij een VTA controle wordt de boom visueel geïnspecteerd op zichtbare afwijkingen en/of gebreken die mogelijk samengaan met een verhoogd risico voor de omgeving.

Om het inrichting- en beheerplan uit te voeren, moeten bomen gekapt worden die daar niet in passen. In het parkgedeelte van Park Randenbroek worden bijvoorbeeld zichtlijnen hersteld. Dat zal er toe leiden dat een aantal bomen gekapt worden. Ook zijn er bomen in het parkgedeelte die dood of nagenoeg dood zijn. Om de historische allure in dit parkdeel terug te brengen, worden deze bomen gekapt.

Park Randenbroek

In het park wordt de historische tuin hersteld. Hiervoor moeten bomen gekapt worden om meer licht en ruimte te creëren. Ook worden kleurrijke heesterborders in het parkdeel aangebracht.

Van de 987 volgroeide bomen in dit deelgebied zijn ca. 20 bomen volgens de VTA beoordeling afgekeurd en hebben 107 bomen een slechte vitaliteit waardoor ze een risico zijn voor de bezoekers. Het onderzoek naar vitaliteit van het bomenbestand door Alterra in het kader van het verjongingsbeheer, bevestigt dit. Deze 127 bomen moeten gekapt worden. In het parkdeel rond de villa worden deze zieke beeldbepalende bomen vervangen door het planten van jonge gezonde bomen.

Ook is er veel achterstallig onderhoud in dit deelgebied dat uitgevoerd moet worden zoals dunningen en vrijstellen van toekomstbomen² in bospercelen van park en parkbos. Het gaat hier om tussen de 250 en 500 bomen van uiteenlopende leeftijd en die gekapt moeten worden om ruimte te maken voor jonge gezonde bomen die dan kunnen groeien. Voor het kappen van deze bomen zal een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Om verjonging in de bospercelen te realiseren, gaan we in sommige delen van het Parkbos naast natuurlijke verjonging door dunning ook bomen herplanten.

Reguliere dunning en vrijstellen van toekomstbomen is noodzakelijk in percelen met parkbos (4,0ha) gedurende de planperiode van 10 jaar.

Sportstrook, Beekdal en Vosheuvel.

In de herinrichting van de sportstrook wordt ingezet op een open, transparant en herkenbaar beekdal. Dat betekent dat de huidige beplantingen met bosplantsoen gedund moeten worden en oevers aangepast worden voor de aanleg van beekdalgrasland. Er vindt herplant plaats door de realisatie van natte landnatuur met een broekbos en herplant van duurzame boomsoorten in de sportstrook

In dit deelgebied zijn in totaal 1153 bomen beoordeeld volgens de VTA beoordeling. Hiervan zijn 13 bomen afgekeurd en 101 als slecht beoordeeld. Deze 114 bomen worden gekapt om risico's te vermijden.

Daarnaast is door Alterra onderzoek verricht in de bospercelen op de Vosheuvel. Het gaat hier om 118 beoordeelde bomen. Hiervan zijn 10 bomen als slecht beoordeeld. In dit onderzoek wordt kap van deze bomen geadviseerd als onderdeel van reguliere dunning om toekomstbomen vrij te stellen.

In de sportstrook staan veel jonge bomen die onderdeel uitmaken van de stroken met bosplantsoen tussen sportvelden en de beekloop. Ook is er veel jonge bomen, vooral elzen in de oeverranden van de Heiligenbergerbeek. Voor de omvorming van het beekdal worden ca. 400 van deze kleine bomen gekapt, bijvoorbeeld door het dunnen van de jonge bomen in het bosplantsoen. Er worden ca. 350 jonge bomen in de

² Een toekomstboom is een boom die nog lang behouden moet blijven, en die dus gespaard zal worden. Bij de dunning oftewel het vrijstellen worden dan bij voorkeur de bomen eromheen verwijderd die de toekomstboom in zijn ontwikkeling hinderen

oeverranden langs de beek weggehaald. Er worden dus in totaal ca. 800 kleine bomen of struiken, ten behoeve van functieverandering en omvorming weg gehaald.

Tot slot is ook in de bospercelen op de Vosheuvel achterstallig onderhoud dat uitgevoerd gaat worden. Het gaat hier om dunningen en vrijstellen van toekomstbomen.

Hiervoor moeten 50 bomen van uiteenlopende leeftijd en grootte gekapt worden om zo ruimte te maken voor jonge bomen en het vrijstellen van toekomstbomen.

5. Financiën

5.1 Inkomsten

De uitvoering van de maatregelen van de structuurvisie voor de plangebieden Park, Beek en Vosheuvel en de Sportstrook is geraamd op een totaal van € 10,1 mln. De investering in de verkeersaanpassing bij de Vosheuvel is reeds gerealiseerd en niet in de raming opgenomen. Ook de investeringen om de veldcapaciteit van de sportverenigingen te vergroten is, zijnde € 1,3 mln, is niet meegerekend in dit bedrag.

Dekkingsbron x € 1.000	Instantie	Eigen middelen	Externe middelen
Samenwerkingagenda Vitaal platteland	Provincie Utrecht		4.300
Synergieproject KRW	Ministerie VWS		750
Value	Europa		150
Ecologische verbindingszone	Waterschap		74
Randenbroek-zuid (Zwarteweg)	Gemeente	1.500	
Groen Blauwe Structuur (RSV1)	Gemeente	3.200	
Sport		150	
Totaal		4.850	5.374
Totaal inkomsten			10.124

Er zijn voor het plangebied Park, Beek, Vosheuvel en Sportstrook verschillende subsidies toegekend. Provincie Utrecht draagt € 4,3 mln. bij voor de inrichting van het gebied als groene wig in de stad. Hiervoor hebben de provincie en de gemeente op 20 juni 2009 een samenwerkingsovereenkomst getekend. Vanuit het rijk is er een subsidie van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat van circa € 0,7 mln. voor de inrichting van de beek. Vanuit Europa is een bijdrage van € 150.000 van Interreg IVb voor de inrichting van Metgensbleek. In het kader van deze Europese subsidie wordt vooral de economische waarde van groen onderzocht in samenwerking met een aantal partnersteden en

diverse universiteiten. Belangrijke voorwaarden bij deze subsidies is dat de maatregelen vóór 2013 uitgevoerd en betaald zijn. De planning van de werkzaamheden wordt zo gefaseerd dat ze kunnen worden uitgevoerd binnen de termijnen.

Daarnaast blijven we continu zoeken naar nieuwe subsidiemogelijkheden voor extra middelen. Bijvoorbeeld er is een subsidie aangevraagd bij het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap voor het in stand houden van het park Randenbroek dat als geheel een rijksmonument is.

5.2 Begroting van Inrichting- en beheerplan

In de onderstaande tabel is de verdeling van het totale budget weergegeven. In dit overzicht zijn ook de al gerealiseerde investering opgenomen. De investeringsraming past binnen het beschikbare budget. Voor de extra beheerkosten in de komende tien jaar is een budget gereserveerd van € 0,6 mln. Daarna wordt regulier onderhoud uitgevoerd uit de reguliere onderhoudsbudgetten in de begroting.

Kostenraming x € 1.000	
Deelgebieden: Park, Beek, Vosheuvel, Metgensbleek, Sportstroken - groen	10.100
Realisatie en verplichtingen	
Gerealiseerde initiële plankosten*	1.200
Planontwikkelingskosten*	1.200
Vorbereiding- en toezichtkosten	900
Rentekosten	400
Bijdrage extra beheerkosten**	600
Boekwaarde vastgoed	100
Overig	200
Totaal realisatie en verplichtingen	4.700
Beschikbaar voor realisatie inrichtingsplan	5.500

*: Door de lange doorlooptijd (vanaf 2001) van de plan- en besluitvorming, met verschillende participatietrajecten zijn de plankosten hoog.

**.: De bijdrage extra beheerskosten is een bijdrage voor de komende 10 jaar.

Openbaar groen en verplaatsing sportvelden

De investeringen voor het inrichtingsplan zijn uitgewerkt per deelgebied. Hierbij is een verdeling gemaakt voor Park Randenbroek, Metgensbleek, Vosheuvel en de Sportstrook met het beekdal. De totale raming van de investeringen bedraagt € 5,5 mln.

De investeringen zijn als volgt verdeeld:

• Park Randenbroek: (verhardingen, beplantingen, gebouwen, vijver, terrein meubilair, onderhoud 1 ^e jaar)	€ 1.375.000,-
• Metgensbleek: (verhardingen, beplanting, gebouw, terrein meubilair, onderhoud 1 ^e jaar)	€ 406.000,-
• Vosheuvel: (verhardingen, beplanting, beek, terrein meubilair, onderhoud 1 ^e jaar)	€ 353.000,-
• Verplaatsen en volwaardig maken van de sportvelden (verschuiven twee velden bij AFC Quick, en verplaatsen 2 softbalvelden BSC Quick)	€ 700.000,-
• Groene omzoming Sportstrook en Beekdal (verhardingen, beplanting, bruggen, beekoevers, onderhoud 1 ^e jaar)	€ 2.311.000,-
• Steltposten divers (vervangen van banken en afvalbakken, eventueel nieuw te plaatsen verlichting, verwijderen lichtmasten bij oude tennisbaan, plaatsen fietsluizen en bebording)	€ <u>255.000,- +</u>
Totaal	€ 5.500.000,-

Sportstrook

Een van de doelstellingen van de structuurvisie is het stimuleren van vitale sportverenigingen in de sportstrook. Daartoe worden er een aantal wijzigingen in de sportstrook voorgesteld. De sportvelden die verplaatst worden voor BSC Quick en AFC Quick worden volwaardig gemaakt, zodat ze voldoen aan de wedstrijdeisen van de landelijke KNVB en KNBSB. De overige investeringen worden apart berekend voor de sportstrook, omdat dit investeringen zijn die uitgevoerd worden om de capaciteit van de sportverenigingen te vergroten.

Voetbal- en soft-/honkbalvelden

Door het aanbrengen van verlichting langs de sportvelden wordt de trainingscapaciteit van de verenigingen vergroot.

Om de capaciteit voor de verenigingen te verbeteren en de wachtlijsten te verminderen zijn er een aantal kunstgrasvelden nodig voor de voetbalverenigingen CJVV en AFC Quick. De kosten voor deze kunstgrasvelden worden geraamd op € 0,325 mln. per veld. In totaal is dat een investering van € 1,3 mln. Dekking van de investering in kunstgrasvelden (eenmalig € 1,3 mln) is niet voorzien in de lopende begroting.

In samenhang met de bezuinigingsvoorstellen wordt een dekkingsvoorstel gedaan.

Definitieve besluitvorming over kunstgrasvelden kan derhalve eerst na vaststelling van de bezuinigingsvoorstellen plaatsvinden.

Kosten ter verbetering capaciteit sportverenigingen € 1.000	
CJVV 2 kunstgrasvelden	650
AFC Quick 2 kunstgrasvelden	650
Totaal	1.300

Combi Skeeler- en ijsbaan

Voor investeringen de combi skeeler- en ijsbaan heeft de gemeente € 0,1 mln. gereserveerd. De AIJV zal een aanvraag indienen in het kader van de 1/3^e subsidieregeling. Daarnaast beschikt de vereniging over eigen middelen en onderzoekt ze de mogelijkheid een lening af te sluiten voor het financieringstekort. We gaan ervan uit dat de financiering in de combi skeeler- & ijsbaan rond is.

AFC Quick en BSC Quick

Voor uitbreiding van kleed/wasaccommodatie aan de noordzijde van het AFC en BSC complex was € 250.000 gereserveerd. AFC en BSC Quick hebben aangegeven geen behoefte te hebben aan de aanvankelijk geplande uitbreiding van deze kleed/wasaccommodatie. Deze reservering wordt nu aangewend voor trainingsverlichting voor honk- en softbal; (BSC Quick) en overige kosten voor optimalisering van het complex AFC Quick.

CJVV

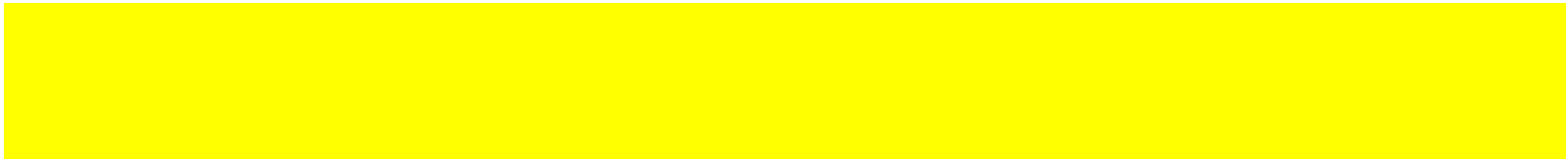
Er is € 297.000 beschikbaar uit de 1/3 subsidieregeling voor uitbreiding clubaccommodaties van CJVV

10.100

10.124

5.3. Beheerkosten

Gelijktijdig met het opstellen van het voorlopig ontwerp inrichtingplan is er een beheerplan voor het gebied opgesteld.

In dit beheerplan zijn de kosten voor het beheer van het definitief ontwerp opgenomen worden. De hiervoor beschreven beheermaatregelen zijn doorgerekend met beheer met behulp van CROW module “Beheerkosten openbare ruimte” (publicatie 145).

Met behulp van de CROW module “Beheerkosten openbare ruimte” zijn de beheerlasten doorgerekend. De doorrekening van de situatie na herinrichting heeft plaatsgevonden op basis van het Voorlopig Ontwerp Park Randenbroek e.o.

Onderscheid is gemaakt in het plangebied Park en Metgensbleek en plangebied Sportstrook en Vosheuvel.

In de doorrekening zijn de waterpartijen en kunstwerken niet meegenomen die in beheer zijn van het Waterschap en de infrastructuur (ontsluitingswegen) in de randen van het plangebied.

Doorrekening heeft plaatsgevonden voor:

- de huidige situatie,
- de situatie na herinrichting, met extra nazorg voor nieuw aangelegde elementen en omvormingen
- de situatie na de periode van extra nazorg, zijnde het reguliere onderhoud na herinrichting

Resultaten doorrekening Park en Metgensbleek

In dit plangebied wordt onderscheid gemaakt in het Park, met daarin ondermeer Huize Randenbroek, de voormalige moestuin en Metgensbleek en het Parkbos met bospercelen (oostelijk deel).

Na een eerste doorrekening van het beheer op basis van huidige gegevens en het voorlopig ontwerp worden extra beheerlasten tijdens planperiode verwacht op basis van;

- Uitbreiding areaal beheergebied door inrichten en toevoegen van Metgensbleek (1 ha)
- Uitbreiding verharding zijnde wandelpaden en parkeerplaatsen
- Hoger niveau onderhoud aan waterpartijen in verband met nieuwe doorvoerfunctie
- Aanwezigheid van nieuwe groenelementen zoals hagen, sierheesters en wisselperk met een hoger onderhoudsniveau
- Aanvullende inrichting zoals meubilair en verlichting op de Metgensbleek

De verwachte reguliere beheerkosten zullen na de planperiode ca. 22% hoger zijn. In de huidige situatie omvat dit plandeel een oppervlakte van 10,7 hectare. Het te beheren areaal wordt met de inrichting van Metgensbleek ruim 6% groter en bedraagt dan 11,4 ha. In een totaalstelling van de beheerlasten tijdens een planperiode van 10 jaar is uitgegaan van een reservering van deze extra lasten gedurende 3 jaar na herinrichting.

Resultaten doorrekening Sportstrook en Vosheuvel

In dit gebied wordt ingezet op omvorming van de beek en aanliggende oeverstroken als ecologische drager. Het areaal dat beheerd gaat worden zal groter worden (2 ha) en nieuwe beheereenheden zoals bosplantsoen met ondergroei/kruidlaag, hagen rond sportvelden, droog en vochtig grasland en broekbos worden aangelegd. Een inrichting met veel variatie, zowel droog als nat. Op de Vosheuvel zijn kleine bospercelen.

Na een eerste doorrekening van het beheer op basis van huidige gegevens en het voorlopig ontwerp worden extra beheerlasten tijdens de planperiode verwacht op basis van;

- Uitbreiding areaal beheergebied door omvorming van sportvelden naar parkgebied (2 ha)
- Uitbreiding verharding zijnde fiets- en wandelpaden
- Ontwikkeling van oevervegetatie (plas/dras en nat grasland)
- Beheer en onderhoud van 3 nieuwe speel-/verblijfsplekken

De verwachte reguliere beheerkosten zullen na de planperiode ca. 13% hoger zijn. In de huidige situatie omvat dit plandeel een oppervlakte van 14,7 hectare. Het te beheren areaal wordt met de herinrichting van een aantal sportvelden ruim 12% groter en bedraagt 16,5 ha.

In een totaalstelling van de beheerlasten is uitgegaan van een periode van 10 jaar. De beheerslasten zijn gedurende de eerste 3 jaar na herinrichting hoger. De huidige jaarlijkse beheerlasten zijn aan de hand van deze doorrekening berekend. Hierin zijn ook meegenomen de beheerlasten voor boomonderhoud, speelvoorzieningen, technisch onderhoud aan wegen en paden en verlichting. Deze beheerslasten zijn thans niet ondergebracht in het werkbesteding Integraal Onderhoud Zuid. De huidige beheerlasten op basis van dit werkbesteding worden geraamd op € 165.000,-.

De doorrekening na herinrichting geeft de jaarlijkse beheerlasten in de situatie met extra nazorg voor nieuw aangelegde elementen en omvormingen en in de situatie na de periode van extra nazorg, zijnde het reguliere onderhoud.

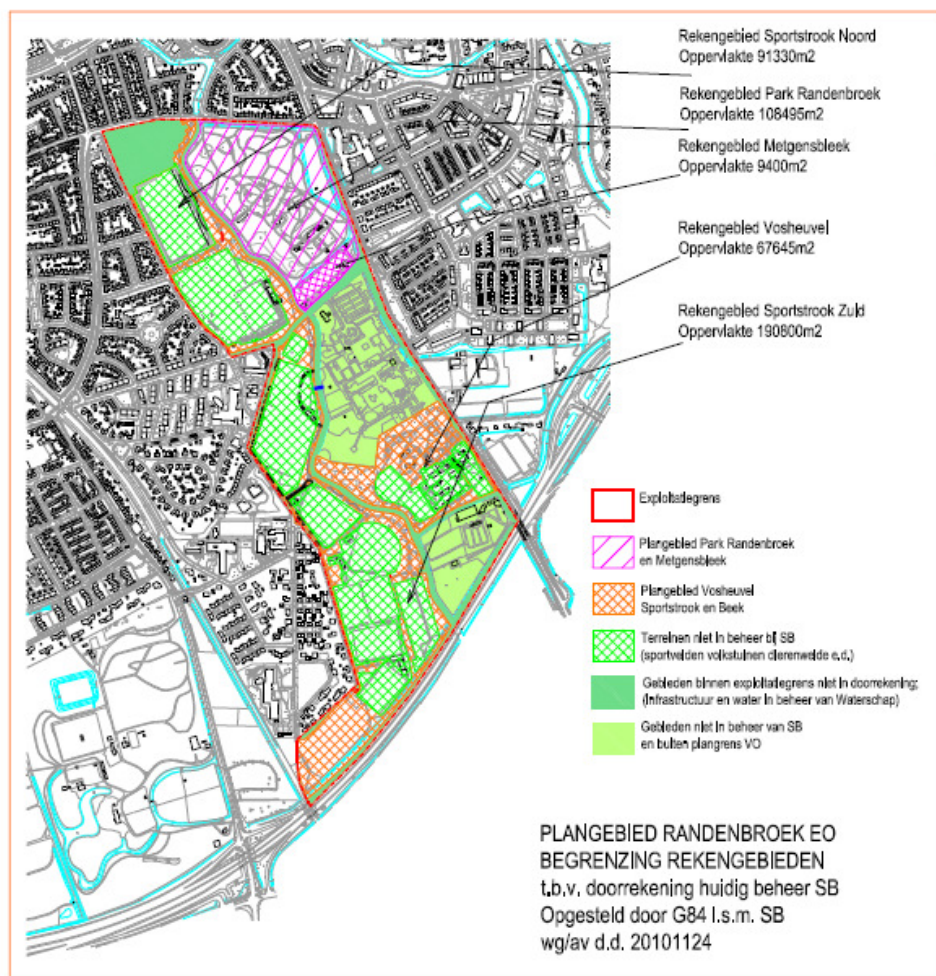
In een optelling van deze berekende beheerlasten tijdens een planperiode van 10 jaar worden de extra beheerlasten geraamd op circa € 600.000,-

Na de periode van 10 jaar zal het onderhoud op regulier niveau uit de regulier onderhoudsbudgetten worden betaald.

De toename van de beheerkosten ontstaat door de toename van het te beheren areaal, een verschuiving naar een intensiever beheer en de uitbreiding van meubilair en verlichting.

Na een periode van extra nazorg waarin nieuwe groenelement extra begeleiding krijgen worden met name eenheden met bosaanplant weer toebedeeld aan een minder intensief en normaal onderhoud

In het kader van het beheerplan nog onderzocht worden welke beheersvormen er mogelijk zijn, en of daar ook mogelijkheden in zitten die kunnen bijdragen aan de financiering van het beheer. De actie "Koopvondelpark.nl" kan als inspiratie dienen om het beheer in te vullen.

Afbeelding 16: begrenzing beheergebieden

6. Communicatie

Participatieproces

De structuurvisie voor Park Randenbroek e.o. die op 7 juli 2009 is vastgesteld is tot stand gekomen na een uitvoerig consultatietraject van 2 jaar met ruim vijftig deelnemers. De kaders en randvoorwaarden uit de structuurvisie hebben de mate van participatie in de uitwerking en totstandkoming van het inrichting- en beheerplan beperkt. Daarbij staat de planning van de uitvoering van de maatregelen onder tijdsdruk door de voorwaarden van de (o.a. toegekende provinciale) subsidies.

Ondanks deze beperkingen, hebben we iedereen de mogelijkheid geboden mee te denken over het inrichting- en beheerplan. Met bewoners en huurders in het park, maar ook met de sportverenigingen en de belangengroepen zijn gesprekken gevoerd. De besproken wensen zijn zoveel mogelijk verwerkt in het voorlopig ontwerp.

Het participatieproces voor het inrichting- en beheerplan voor park Randenbroek e.o. is op een innovatieve wijze vormgegeven, conform de nieuwe bestuurstijl van het college: open processen met behulp van Amersfoort 2.0. Naast de gebruikelijke participatiemethoden, zoals een informatiebijeenkomst en gesprekken met belanghebbenden, is er gebruik gemaakt van een digitaal platform www.parkrandenbroek.nl.

Via het digitaal platform konden mensen stemmen, hun mening geven en met elkaar in gesprek gaan. Het gebruik van dit digitale platform heeft ertoe geleid dat we een groot aantal mensen hebben kunnen bereiken die daadwerkelijk hebben geparticipeerd. Een groter aantal dan we via de traditionele middelen voor participatie veelal bereiken. Ook hebben we meer en andere reacties gehoord en meningen gekregen dan we gewend zijn.

Gesprekken

De maatregelen uit de structuurvisie hebben direct invloed hebben op de woon- of werkomgeving van de bewoners of huurders in het park en op de sportverenigingen. Daarom hebben we met hen individuele gesprekken gevoerd over hoe de maatregelen uitgevoerd kunnen worden. De bewoners van en huurders in de deelgebieden zijn bijvoorbeeld de stadsboerderij de Vosheuvel, sportverenigingen AIJV, CJVV, BSC Quick en AFC Quick, poppentheater Toermalijn, Dahliavereniging Randenbroek, scouting Cay Noya, Stichting Waterlijn.

Om de kennis en betrokkenheid van de belangengroepen te benutten bij het opstellen van het inrichting- en beheerplan, hebben we ook met hen gesprekken gevoerd. De belangengroepen zijn onder andere Samenwerkende Groeperingen Leefbaar Amersfoort (SGLA), en Stichting Heiligerbergerbeekdal, Belangenvereniging IJsbaanterrein (BIJT), Amersfoortse Sport Federatie.

De besproken wensen hebben we waar mogelijk, verwerkt in het ontwerp.

Digitaal platform

Naast de bovengenoemde gesprekken zijn er 11 keuzes voorgelegd aan de inwoners van Amersfoort. Keuzes die passen binnen de (financiële) kaders van de vastgestelde structuurvisie. Hiervoor zijn in het gebied 11 informatieborden geplaatst met een “artist impression” van de toekomstige inrichting en een verwijzing naar het digitale platform www.parkrandenbroek.nl. Op dit digitale platform heeft iedereen over de 11 onderwerpen een voorkeur kunnen uitspreken. Bij de opzet van deze stemming hebben we ervoor gekozen dat iedereen maar één stem kon uitbrengen. Ook was er de mogelijkheid om een mening kenbaar te maken en deze met elkaar uit te wisselen en vragen te stellen. Hierdoor heeft iedereen op een transparante manier een bijdrage kunnen leveren voor het voorlopig ontwerp.

De resultaten van het participatieproces geven duidelijkheid over hoe we het inrichting- en beheerplan moeten vormgeven. Ook zijn de resultaten richtinggevend voor het college voor de verdere besluitvorming over het definitieve ontwerp. De uitkomsten van de stemming op het digitale platform zijn hieronder in een tabel opgenomen.

	Aantal stemmen	totaal		Aandeel stemmen in Amersfoort		
		blij	niet blij	%	blij	niet blij
1. Sierheersters in het park	596	90.2%	9.8%	53.7%	90%	10%
2. Entree van park s'avonds dicht	678	40.5%	59.5%	50.3%	38%	62%
3. Villa met horeca	859	90.8%	9.2%	53.0%	91%	9%
4. Vijver met villa en beplanting	561	91.6%	8.4%	54.5%	91%	9%
5. Kunst als drager van park bij beeldentuin	690	87.5%	12.5%	53.2%	87%	13%
6. Inrichting van Metgensbleek met grasvelden	935	49.5%	50.5%	50.9%	51%	49%
7. Inrichting van Metgensbleek met dahliatuin	1136	86.6%	13.4%	55%	86%	14%
8. Fietspad langs beek met verlichting	753	34.4%	65.6%	51.5%	32%	68%
9. Sportvelden als onderdeel van het park	594	86.4%	13.6%	54.2%	86%	14%
10. Beek met vistrap	790	97.2%	2.8%	50.8%	97%	3%
11. Inrichting van het IJsbaanterrein	2376	86.3%	13.7%	49.9%	87%	13%

Schriftelijk en mondeling reageren op het ontwerp

In het participatieproces zijn ook de bekende communicatiemiddelen ingezet, waardoor schriftelijk of mondeling een mening kon worden gegeven over het voorlopig ontwerp. Hiermee boden we mensen andere kanalen aan om te reageren. Het plan is ter inzage gelegd in de Informatiewinkel waar mensen hun reactie konden achterlaten.

Er zijn in december 2010 en januari 2011 wandelingen in het gebied georganiseerd waar deelnemers over de plannen met elkaar en met de wethouder van gedachten konden wisselen. Er is een inloopbijeenkomst georganiseerd op 19 januari 2011 over het voorlopig ontwerp inrichting- en beheerplan. Tijdens deze inloopbijeenkomst zijn belangstellenden en belanghebbenden geïnformeerd over het plan en was er veel ruimte voor het stellen van vragen. Ook deze bezoekers hebben gelegenheid gekregen om hun mening te geven over het plan. Deze meningen zijn waar mogelijk, verwerkt in het voorlopig ontwerp.

Na het besluit over het definitieve ontwerp worden de belanghebbenden en belangstellenden hierover geïnformeerd.

Aanpassingen naar aanleiding van reacties op het voorlopig ontwerp Inrichtingsplan

Uit de gesprekken met belanghebbenden, de inloopbijeenkomst en het digitale platform zijn de volgende resultaten voor aanpassingen op het Voorlopig Ontwerp gekomen:

Algemene wijzigingen:

Naar aanleiding van vragen op het digitaal platform en tijdens de inloopbijeenkomst zijn er in het Inrichtingsplan plekken aangewezen waar honden vrij mogen lopen, aangelijnd of niet mogen lopen.

Er zijn verschillende reacties gekomen van mensen die hardlopen met de vraag of er voorzieningen voor hardlopers en sporters kunnen komen in het gebied, bijvoorbeeld routes met verschillende afstand en eventueel sporttoestellen langs de wandelpaden. Dit verzoek wordt in de verdere uitwerking van het ontwerp meegenomen.

Park Randenbroek:

Op het digitale platform is de vraag gesteld of het park s'avonds gesloten zou moeten worden om overlast te voorkomen. Uit de stemming bleek een sterke voorkeur om het park s'avonds open te houden. Het park zal dus in de toekomst s'avonds niet afgesloten worden.

Uit de stemming blijkt een groot draagvlak voor de inrichting van het park. Er blijkt ook begrip voor de noodzaak om veel bomen te moeten kappen. Ook voor een invulling van de villa met een horecavulling gecombineerd met een culturele en/of woonfunctie en de inrichting van een beeldentuin is een groot draagvlak.

Metgensbleek:

In de digitale participatie is de keuze voorgelegd of de Dahliavereniging op Metgensbleek of op het toekomstige Elisabethterrein geplaatst zou worden. Uit de stemming kwam nadrukkelijk een voorkeur voor de Dahliatuin op Metgensbleek. In de discussie op het digitaal platform kwam de wens naar voren voor meer begroeiing en kleur in het voorjaar. Deze wens wordt in het ontwerp ingevuld met de aanplant van fruitbomen of kleurrijke heesters. Tevens werd gevraagd of de Dahliatuin openbaar toegankelijk zou worden. Met de Dahliavereniging is afgesproken dat de tuin openbaar toegankelijk wordt onder hun huisregels. Ook de cultuurhistorische ruimtelijke driedeling wordt teruggebracht in de tuin.

Beek:

Een van de vragen, die we gesteld hebben op het digitale platform, is of de fietspaden langs de beek verlicht moeten worden. Ook hierin waren de stemmers duidelijk en kozen ze met grote meerderheid tegen verlichting langs deze fietspaden. De fietspaden langs de beek zullen niet verlicht worden, wel wordt het utilitaire fietspad tussen de Ringweg Dorrestein en Haydnstraat en het fietspad in het park verlicht.

De aanleg van een vistrap in de beek ter hoogte van de stuw werd bijna unaniem gesteund.

Sportstrook:

De ambitie om de sportstrook landschappelijk bij het oostelijk deel van het park te betrekken door het planten van hagen en bomen kreeg veel draagvlak op het digitale platform. De combibaan van het IJsbaanterrein is in het ontwerp op verzoek van de AIJV en BIJT circa 9 meter opgeschoven richting de beek. De hekken en hagen rondom het terrein worden in het ontwerp verhoogd tot 1.40m. AIJV huurt het terrein van de gemeente. Met de AIJV is afgesproken dat de combibaan toegankelijk wordt voor kaarthouders. De AIJV zal huisregels opstellen die gelden wanneer de combibaan in de zomer openbaar toegankelijk is totdat de vereniging gaat trainen. Ook de natuurijsbaan is in de zomer openbaar toegankelijk, met inachtneming van de huisregels van AIJV.

Met CJVV is in de tussenliggende periode geen overleg gevoerd omdat er overeenstemming was met de vereniging over de inrichting van hun terrein en de voetbalvelden. CJVV krijgt twee kunstgrasvelden erbij. De uitbreiding van de clubaccommodatie wordt in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt.

De gesprekken met BSC Quick en de KNBSB hebben er toe geleid dat er een volwaardig honkbalveld en twee volwaardige softbalvelden worden aangelegd. Het honkbalveld en het eerste softbalveld krijgen verlichting. De kleedkamer bij het tweede softbalveld komt te vervallen. Er worden extra hekken geplaatst in verband met de veiligheid van mensen buiten het veld. Misgeslagen ballen zijn gevaarlijk voor wandelaars of fietsers.

AFC Quick heeft tijdens de inloopbijeenkomst en in gesprekken aangegeven dat ze afzien van het vijfde veld ten noorden van BSC Quick, als ze vier volwaardige voetbalvelden krijgen. Twee van deze velden worden kunstgrasveld.

Bijlage 1: Financieel overzicht park Randenbroek e.o.

Bijlage 1									
Financieel Overzicht Randenbroek									
KOSTEN									
Reeds gemaakte kosten		4.650							
Initiele plankosten	1.200								
Planontwikkelingskosten	1.200								
Voorbereiding en toezicht	900								
Rente	400								
Beheerkosten	600								
Boekwaarde Vastgoed	100								
Overig	200								
Afronding	50								
Nog te maken kosten		5.450							
Park Randenbroek	1.375								
Metgensbleek	406								
Vosheuvel	353								
Verplaatsen Sportvelden	700								
Groene omzoming sportstrook en Beekdal	2.311								
Diverse kosten (stelpost)	255								
Afronding	50								
Totaal Kosten		10.100							
DEKKING									
Externe middelen		5.274							
Samenwerkingsagenda Vitaal Platteland	4.300								
Synergieproject KRW	750								
Value	150								
Ecologische verbindingszone	74								
Eigen middelen		4.850							
Randenbroek Zuid (Zwarteweg)	1.500								
Groen Blauwe Structuur (RSV-1)	3.200								
Begroting sport	150								
Totaal Dekking		10.124							
Aanvullende maatregelen									
Combi Skeeler / Ijsbaan	100	Vanuit de reguliere begroting (2005/2006)							
Clubgebouw CJVV	297	Vanuit de 1/3e regeling							
Verlichting sportvelden	100	Vanuit de gereserveerde middelen sportimpuls							
Omzetten grasvelden in kunstgras	1.300	Vanuit de bezuinigingsoperatie sport							
Totaal aanvullende maatregelen	1.797								